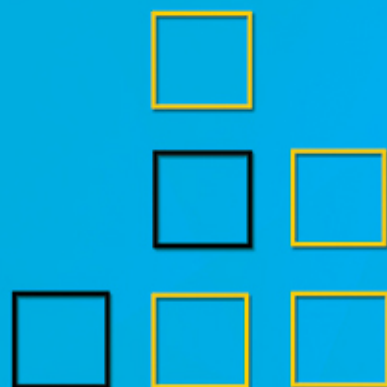

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ЗА 2013 РІК

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету
за 2013 рік

Бюджетний Моніторинг

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає у підвищенні результативності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, а також надання допомоги містам у впровадженні ефективної системи моніторингу енергетичних видатків.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 рік

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Зубенко В. В. – Генеральний директор

Самчинська І. В. – заступник Генерального директора / директор Департаменту фінансової політики

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Шаповал Т. А. – директор Департаменту методології та навчальних програм

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту методології та навчальних програм

Шаповал М. В. – старший економіст Департаменту фінансової політики

Гринь А. В. – старший консультант з економічних питань Департаменту методології та навчальних програм

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 рік [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2014. – 80 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

ЗМІСТ

Стислий виклад основних положень	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ	
З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – КВІТЕНЬ 2014 РОКУ	12
1.1. Дохідна частина державного бюджету	12
1.2. Видаткова частина державного бюджету та бюджетний процес	14
1.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА 2013 РІК	21
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА 2013 РІК	27
3.1. Виконання дохідної частини зведеного та державного бюджетів за 2013 рік	27
3.2. Фінансування дефіциту державного бюджету та державний борг за 2013 рік	41
3.3. Аналіз видатків і кредитування зведеного та державного бюджетів за 2013 рік	41
3.4. Виконання місцевих бюджетів за 2013 рік	52
ДОДАТКИ	66
Додаток А. Видатки державного бюджету за 2011–2013 роки за програмною класифікацією	71
Додаток Б. Стан перерахування субвенцій із державного бюджету місцевим бюджетам за 2013 рік	77

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 2.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за 2011–2013 роки	23
Таблиця 3.1.1	Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2010–2013 роки	27
Таблиця 3.1.2	Структура доходів зведеного та державного бюджетів за 2011–2013 роки.....	29
Таблиця 3.2.1	Показники фінансування дефіциту державного бюджету за 2009–2013 роки.....	37
Таблиця 3.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за 2011–2013 роки	40
Таблиця 3.3.1	Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2011–2013 роки	42
Таблиця 3.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2011–2013 роки порівняно з попереднім періодом.....	44
Таблиця 3.3.3	Видатки державного бюджету за 2011–2013 роки у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування.....	46
Таблиця 3.3.4	Порівняння видатків державного бюджету за 2012–2013 роки за функціональною класифікацією видатків та кредитування.....	47
Таблиця 3.3.5	Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами) за 2011–2013 роки у розрізі економічної класифікації	48
Таблиця 3.3.6	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за 2011–2013 роки.....	51
Таблиця 3.4.1	Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2011–2013 роки.....	52
Таблиця 3.4.2	Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за 2011–2013 роки.....	60
Таблиця 3.4.3	Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за 2011–2013 роки.....	65

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 2.1	Індекси цін за 2010–2013 роки.....	23
Графік 3.1.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету за 2008–2013 роки.....	28
Графік 3.1.2	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету за 2008–2013 роки.....	30
Графік 3.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету за 2008–2013 роки.....	31
Графік 3.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу за 2008–2013 роки.....	38
Графік 3.3.1	Динаміка щомісячних видатків зведеного бюджету за 2008–2013 роки.....	43
Графік 3.3.2	Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2009–2013 роки	43
Графік 3.3.3	Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за 2008–2013 роки.....	45
Графік 3.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2008–2013 роки.....	53
Графік 3.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	62
Графік 3.4.3	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	66
Графік 3.4.4	Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за 2008–2013 роки.....	68

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 2.1	Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за 2012–2013 роки.....	22
Діаграма 2.2	Експорт та імпорт товарів і послуг за 2012–2013 роки	25
Діаграма 2.3	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами за 2012–2013 роки	26
Діаграма 3.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності за 2012–2013 роки.....	30
Діаграма 3.1.2	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за 2012–2013 роки	32
Діаграма 3.1.3	Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за 2012–2013 роки	33
Діаграма 3.1.4	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за 2011–2013 роки	34
Діаграма 3.1.5	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за 2011–2013 роки.....	35
Діаграма 3.2.1	Основні показники виконання Державного бюджету України за 2008–2013 роки.....	36
Діаграма 3.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за 2008–2013 роки.....	38
Діаграма 3.2.3	Структура джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за 2013 рік.....	39
Діаграма 3.2.4	Структура державного боргу за 2012–2013 роки	41
Діаграма 3.3.1	Темпи зростання ВВП і видатків зведеного бюджету за 2010–2013 роки	42
Діаграма 3.3.2	Динаміка видатків державного бюджету за 2011–2013 роки у розрізі функціональної класифікації	45
Діаграма 3.3.3	Структура видатків державного бюджету за 2012 рік у розрізі економічної класифікації	49
Діаграма 3.3.4	Структура видатків державного бюджету за 2013 рік у розрізі економічної класифікації	49

Діаграма 3.4.1	Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за 2010–2013 роки	52
Діаграма 3.4.2	Структура доходів місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	53
Діаграма 3.4.3	Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за 2008–2013 роки	54
Діаграма 3.4.4	Динаміка надходжень плати за землю за 2008–2013 роки	55
Діаграма 3.4.5	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за 2008–2013 роки	55
Діаграма 3.4.6	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за 2008–2013 роки	56
Діаграма 3.4.7	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за 2008–2013 роки	57
Діаграма 3.4.8	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за 2008–2013 роки	57
Діаграма 3.4.9	Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	58
Діаграма 3.4.10	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2012 рік	59
Діаграма 3.4.11	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2013 рік	59
Діаграма 3.4.12	Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за 2010–2013 роки	61
Діаграма 3.4.13	Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за 2012–2013 роки	61
Діаграма 3.4.14	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за 2012–2013 роки	63
Діаграма 3.4.15	Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за 2012–2013 роки	63
Діаграма 3.4.16	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за 2012–2013 роки	64
Діаграма 3.4.17	Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за 2012–2013 роки	65

Діаграма 3.4.18	Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за 2008–2013 роки.....	66
Діаграма 3.4.19	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за 2012 рік	67
Діаграма 3.4.20	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за 2013 рік	67
Діаграма 3.4.21	Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за 2008–2013 роки	70

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» (USAID).

Матеріали моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та відомостях інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на їх стан ухвалених фіскальних рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

Темпи зростання **реального ВВП** щодо відповідного показника 2012 року (у постійних цінах 2007 року) були нульовими¹ порівняно зі зростанням 0,3 % у 2012 році. Водночас цей показник перевищує середній показник по країнах Європейського Союзу (ЄС-28), де відбулося зниження реального ВВП на 0,4 %, однак він менший за показник реального ВВП країн єврозони², де відбулося зростання на 0,1 %.

Номинальний ВВП склав 1 454,9 млрд грн, що на 43,7 млрд грн, або на 3,1 % млрд грн, більше, ніж у попередньому році.

У 2013 році зовнішньоекономічна кон'юнктура залишалася несприятливою, проте у четвертому кварталі спостерігалася позитивна економічна динаміка. Продовжилася тенденція до зменшення обсягів промислового виробництва. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 95,7 % порівняно з 99,5 % у 2012 році. Індекс споживчих цін становив 100,5 % проти 99,8 % у 2012 році, а індекс цін виробників зріс на 1,4 в. п. і становив 101,7 %.

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України покращилося, але його значення було від'ємним та склало 6,8 млрд дол. США порівняно з 9,0 млрд дол. США у 2012 році.

Номинальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника на кінець 2013 року склала 3 265,0 грн і зросла на 7,9 % щодо показника попереднього року. Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 218 грн) у 2,7 раза. Аналогічна ситуація склалася на кінець 2012 року.

Реальна заробітна плата зросла на 8,2 % (за 2012 рік зростання становило 14,4 %). У 2013 році відбулося збільшення обсягу обороту роздрібної торгівлі у порівнянних цінах на 5,6 %, що є свідченням відновлення внутрішнього споживчого попиту.

У цілому у 2013 році проявилися суттєві недоліки планування **дохідної частини**, наслідком чого стало фактичне невиконання дохідної частини бюджетів усіх рівнів. Зокрема, обсяг недоотриманих коштів до Державного бюджету України становив 11,9 млрд грн, або 3,5 % річного плану. План було не виконано практично за усіма

¹ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

² До країн Єврозони входять 18 країн, а саме: Австрія, Бельгія, Ірландія, Іспанія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Фінляндія, Франція, Греція, Словенія, Кіпр, Мальта, Словаччина, Естонія, Латвія

основними податковими джерелами надходжень. Зокрема, податок на прибуток підприємств не виконано на 3,6 млрд грн, або на 6,2 %, податок на додану вартість – на 7,4 млрд грн, або на 5,5 %, акцизний податок з вироблених в Україні товарів – на 4,4 млрд грн, або на 14,2 %, ввізне мито – на 1,8 млрд грн, або на 12,0 %.

Єдиним значущим видом доходів державного бюджету, надходження за яким було перевиконано, стали кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України». Їх надійшло на 5,2 млрд грн, або на 22,7 %, більше, ніж було заплановано.

Дохідну частину місцевих бюджетів також було не виконано. Так, рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 93,5 %. Основним чинником невиконання стало зниження обсягів надходжень податку на доходи фізичних осіб: за цією статтею місцеві бюджети недоотримали 5,4 млрд грн, або 7,7 % від запланованого. Втім, ситуацію дещо пом'якшили надходження єдиного податку, якого надійшло на 0,9 млрд грн більше від запланованого.

Вищезазначені характеристики бюджетного процесу в частині доходів призвели до змін у структурі доходів як зведеного, так і державного бюджетів. Найсуттєвішою зміною стало зменшення частки податкових надходжень (на 1,0 в. п. та 1,9 в. п. відповідно) з одночасним зростанням частки неподаткових надходжень (на 1,0 в. п. та 1,8 в. п. відповідно).

Збільшення частки податкових надходжень місцевих бюджетів відбулося завдяки стрімкому зростанню надходжень місцевих податків і зборів, частка яких збільшилася на 1,6 в. п. до 7,0 %. Основним чинником збільшення цієї частки є зростання надходжень єдиного податку.

Рівень виконання плану видатків зведеного бюджету знизився порівняно з минулим роком на 1,2 в. п. і склав 91,2 %, при збільшенні фактичного обсягу видатків на 2,7 % (на 13,4 млрд грн).

Темпи зростання видатків зведеного бюджету зменшилися на 15,5 в. п. і становили 102,7 %. Цього року вони менше темпів приросту ВВП, які скоротилися порівняно з минулим роком. Частка видатків зведеного бюджету у ВВП незначно збільшилася – до 34,9 %, або на 0,1 в. п.

Частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету зменшилася на 1,8 в. п. щодо показника 2012 року і становила 43,1 %.

Видатки державного бюджету виконані у сумі 403,5 млрд грн, що становить 93,2 % річного планового показника.

Найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (99,1 % річного планового обсягу, що на 1,9 в. п. більше ніж у минулому році), загальнодержавні функції (95,4 %), міжбюджетні трансферти (95,0 %) та громадський порядок, безпеку та судову владу (94,9 %). Найнижчими рівнями фінансування характеризувалися видатки на охорону навколишнього природного середовища, на зазначені цілі було витрачено 4,6 млрд грн, або 55,5 % від річного плану.

Головними пріоритетами державної політики у контексті збільшення видатків державного бюджету порівняно з минулим роком (52,1 % загальної суми збільшення) стали видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (на них припало 52,9 % усього збільшення видатків); загальнодержавні функції – 24,2 % (з яких 63,2 % – обслуговування боргу); громадський порядок, безпеку та судову владу – 10,8 %; охорону здоров'я – 6,1 %; інші (оборона, охорона навколишнього природного середовища, освіта) – 6,0 %.

Видатки місцевих бюджетів зменшилися на 1,2 % та становили 219,8 млрд грн. Рівень виконання річного плану, затвердженого місцевими радами, склав 89,6 %. Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовуються у соціально-культурну сферу (85,5 %, що на 6,2 в. п. більше рівня попереднього року). Водночас за аналізований період мало місце зростання видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення (на 12,9 %) та зменшення видатків на житлово-комунальне господарство та економічну діяльність (на 61,3 % та 27,1 % відповідно).

Щомісячний тренд видатків місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції попередніх років, за винятком серпня, коли видатки зменшилися порівняно з липнем на 18,9 %. У вересні обсяги видатків місцевих бюджетів зросли щодо серпня на 17,1 % і майже досягли аналогічного минулорічного показника. У грудні спостерігалось щорічне зростання обсягів видатків, однак вони були на 20,9 % меншими за аналогічний показник 2012 року.

У структурі видатків місцевих бюджетів відмічається зростання на 3,1 в. п. частки видатків на поточні трансферти населенню на соціальне забезпечення (до 23,2 %) та на 3,1 в. п. частки видатків на оплату праці з нарахуваннями, що традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками 2013 року 47,0 %. Крім того спостерігається зменшення на 5,6 в. п. частки видатків на субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям), а також зменшення на 0,4 в. п. частки видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (до 5,9 %). У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили понад 205,6 млрд грн, що майже на 0,4 % менше, ніж за 2012 рік. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 14,2 млрд грн, їх обсяги зменшилися майже на 2,0 млрд грн, або на 12,2 %.

Дефіцит державного бюджету склав 64,7 млрд грн, що становить 92,5 % граничного розміру, встановленого Законом про Державний бюджет України на 2013 рік. Порівняно з 2012 роком розмір дефіциту державного бюджету збільшився на 11,2 млрд грн, або на 21,0 %.

Запозичення до державного бюджету здійснені у розмірі 160,8 млрд грн (103,8 % від річного плану). Внутрішні запозичення здійснено у сумі 109,0 млрд грн, або 101,2 % річного планового обсягу, зовнішні – у сумі 51,9 млрд грн, або 109,7 %.

Погашення державного боргу становило 79,8 млрд грн, що складає 98,5 % річного планового обсягу. З них погашення внутрішнього боргу – 41,9 млрд грн, або 92,1 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 38,0 млрд грн, або 106,7 %. Порівняно з минулим роком майже удвічі збільшилося перевищення обсягів запозичень над погашенням.

За даними Державної казначейської служби, **обсяги позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів** за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка склали 43,1 млрд грн, що на 3,3 % більше, ніж аналогічний показник 2012 року. Погашення цих позик становило 42,9 млрд грн порівняно з 41,5 млрд грн у попередньому році.

Надходження від приватизації державного майна виконані у сумі 1,5 млрд грн, або 13,6 % річного плану. За 2012 рік такі надходження становили 6,8 млрд грн, або 67,6 % від річного плану.

Залишки бюджетних коштів на кінець 2013 року становили 30,8 млрд грн і збільшилися з початку року на 3,7 млрд грн. Для порівняння, за результатами виконання бюджету у 2012 році залишки зменшилися щодо початку року на 11,9 млрд грн.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – КВІТЕНЬ 2014 РОКУ

1.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

**ЗАКОН УКРАЇНИ
ВІД 27.03.2014
№ 1166**

Законом України від 27 березня 2014 року № 1166 «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» внесено низку змін до Податкового кодексу України.

Податок на доходи фізичних осіб

З 1 липня 2014 року запроваджується оподаткування процентів на депозит, які перевищують 17 прожиткових мінімумів на рік. На 2014 рік неоподатковувана сума доходів у вигляді відсотків на страхові депозити становить 19 992 грн. За результатами року платник зобов'язаний здійснювати перерахунок податку. В разі перевищення обсягу отриманих процентів 204-х прожиткових мінімумів, до такого перевищення застосовуватиметься ставка 20 %, в разі перевищення 396-ти прожиткових мінімумів – 25 %. Обов'язок утримання податку покладено на податкового агента, яким у цьому випадку виступатиме банківська установа. Втім, банківська установа не здійснює утримання та перерахування податку із суми доходів у формі процентів, а податок сплачується фізичною особою самостійно за результатами подання річної податкової декларації. Відтак, обов'язок подавати річну декларацію покладається на всіх осіб, які мають банківські депозити, річна сума виплачених за якими процентів перевищує 19 992 грн.

Дивіденди обкладатимуться за ставкою 15 % і не перераховуватимуться за результатами року.

Запроваджено оподаткування пенсій, розмір яких перевищує 10 тис грн на місяць.

Податок на додану вартість

Скорочення ставки ПДВ з 20 % до 17 %, яке було перенесено на 2015 рік, скасовано. Крім того, неоподатковуваний поріг вартості на міжнародні поштові відправлення зменшено з 300 євро до 150 євро. Змінами було запроваджено нову ставку ПДВ на лікарські засоби у розмірі 7 %. Крім того, до 1 жовтня 2014 року продовжено пільгу з ПДВ за операціями з постачання зернових та технічних культур сільськогосподарським підприємствами (крім виробників такої продукції та підприємств, які придбали таку продукцію у її виробників). Водночас передбачено застосування нульової ставки при експорті зернових і технічних культур для

сільськогосподарських виробників цих культур, які вирощені на землях сільськогосподарського призначення і які перебувають у їх власності або постійному користуванні на дату такого експорту.

Податок на нерухоме майно

Основним нововведенням в частині податку на нерухоме майно стало визначення бази оподаткування, виходячи з загальної площі об'єкта нерухомості, а не з житлової. Відтак, як і всі попередні зміни до податку, введення якого відкладалося чотири роки поспіль через його недосконалість, зазначені зміни також не вирішують системні вади податку на нерухоме майно, оскільки:

- не забезпечують значні надходження до місцевих бюджетів;
- не забезпечують прогресивність податку, коли багатий платить більше;
- не створюють зв'язок між сплаченим податком і рівнем якості наданих послуг органом місцевого самоврядування, оскільки податок сплачуватиме лише незначна кількість членів громади.

Податок на прибуток підприємств

Як і у випадку з ПДВ, було скасовано норму, що передбачала зниження ставки податку з 2015 року з 18 % до 16 %.

Акцизний податок

З 1 травня 2014 року підвищуються ставки акцизу на пиво на 42,5 %, з 1 липня 2014 року – на тютюнові вироби – на 31,5 %, а з 1 вересня 2014 року – на спирт та алкогольні напої в цілому на 25 %.

Удвічі збільшено ставки акцизного податку на нові автомобілі та мотоцикли з об'ємом двигуна понад 0,5 л; встановлено ставки акцизу на мотоцикли з об'ємом двигуна до 0,5 л на рівні 0,06 євро за 1 куб. см і підвищено удвічі ставки акцизного податку на автомобільні кузови.

Встановлена єдина ставка акцизного податку на дизпаливо (98 євро за 1000 кг) замість диференційованих ставок залежно від вмісту сірки (від 46 євро до 98 євро за 1000 кг).

Збори за спеціальне використання природних ресурсів

Ставки податків і зборів, окрім збору за спеціальне використання лісових ресурсів та екологічного податку з утилізації знятих з експлуатації транспортних засобів, визначених в абсолютних значеннях (крім євро), будуть коригуватися на індекс споживчих цін, індекс цін виробників промислової продукції.

Ставка плати за видобуток газового конденсату підвищена з 39 % до 42 %.

1.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 01.03.2014
№ 65**

Постановою Кабінету Міністрів України «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» від 1 березня 2014 року № 65 затверджені заходи щодо економного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету.

Унормована кількість заступників міністрів та голів місцевих державних адміністрацій.

Заходами передбачено:

- припинення придбання автомобілів, меблів, ноутбуків, мобільних телефонів, побутової техніки, форменого одягу, проведення ремонту;
- зменшення кількості автомобілів для обслуговування всіх установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, а також припинення витрат на оплату послуг мобільного зв'язку та оплату чартерних рейсів;
- заборону утворення нових бюджетних установ та збільшення чисельності працівників;
- розроблення та затвердження щороку планів заходів з:
 - енергозбереження із забезпеченням зменшення витрат на оплату комунальних послуг та енергоносіїв;
 - погашення кредиторської заборгованості за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету, а також зменшення обсягу дебіторської заборгованості.

Крім того, наголошено на забезпеченні ефективного, результативного, цільового та економного використання бюджетних коштів, належної організації та координації роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів, а також забезпеченні внутрішнього контролю за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів.

Рекомендовано зменшити обсяги фінансової підтримки небюджетних організацій за рахунок бюджетних коштів.

Визначена також окрема процедура здійснення видатків: якщо за окремими видатками наявні кошти за загальним і спеціальним фондами державного бюджету, то у пріоритетному порядку на видатки спрямовуються кошти спеціального фонду.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 05.03.2014
№ 71**

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 березня 2014 року № 71 «Деякі питання оптимізації державних цільових програм і національних проектів, економії бюджетних коштів та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» достроково припинено виконання 14 державних цільових програм.

Крім того, втратили чинність 65 актів Кабінету Міністрів України, які регламентували створення відповідних державних цільових програм та виконання загальнодержавних заходів.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 25.03.2014
№ 81**

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2014 року № 81 «Про вдосконалення державної політики регулювання цін на природний газ і тарифів на теплову енергію та забезпечення посилення соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг» *(зі змінами, внесеними постановою КМУ від 17.04.2014 р.)* внесені зміни до постанов Кабінету Міністрів України, які регламентують правила надання населенню послуг з газопостачання та порядок встановлення роздрібних цін на природний газ.

Встановлені граничні (максимальні) рівні роздрібних цін на природний газ, що використовується для потреб населення, з 1 травня 2014 року, диференційовані залежно від річного обсягу та видів споживання.

Регламентовано також поетапне збільшення граничного (максимального) рівня ціни на природний газ, що реалізується суб'єктам господарювання, які виробляють теплову енергію.

Постанова регламентує прийняття нормативного акту щодо забезпечення захисту найбільш уразливих верств населення при оплаті житлово-комунальних послуг в умовах удосконалення державної політики регулювання цін на природний газ та тарифів на теплову енергію.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 05.04.2014
№ 83**

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 року № 83 «Про посилення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на комунальні послуги» затверджено Порядок призначення і надання населенню компенсації додаткових витрат на оплату комунальних послуг в умовах підвищення цін і тарифів на послуги. Фінансування витрат, пов'язаних з наданням населенню компенсації додаткових витрат на оплату комунальних послуг в умовах підвищення цін і тарифів на послуги, здійснюється за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот.

Порядок визначає механізм призначення і надання населенню компенсації додаткових витрат на оплату послуг газопостачання,

централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в умовах підвищення цін і тарифів на зазначені послуги. Зокрема, визначений контингент отримувачів компенсації, механізм розрахунку розміру такої компенсації, а також порядок її виплати.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 05.04.2014
№ 85**

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 року № 85 затверджено граничну чисельність працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, а також граничну чисельність працівників державних колегіальних органів та інших державних органів.

1.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 29.01.2014
№ 30**

Постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2014 року № 30 затверджено Порядок та умови надання у 2014 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування.

Порядком визначено, що перерахування субвенції здійснюється на суму заборгованості, яка утворилася на початок місяця, в якому проводяться розрахунки, і не погашена на дату складення довідки про суму заборгованості.

Підставою для проведення розрахунків із погашення заборгованості є договір про організацію взаєморозрахунків, який укладається підприємствами, що виробляють, транспортують та постачають теплову енергію населенню або надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, та іншими учасниками розрахунків з погашення заборгованості.

Унормовано перелік документів, на підставі яких визначається обсяг заборгованості, та порядок розрахунків з погашення такої заборгованості.

Додатком до Порядку затверджений Розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

**ПОСТАНОВИ
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
05.02.2014 № 62
ТА ВІД
25.03.2014 № 91**

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2014 року № 62 зупинено до 1 січня 2016 року дію постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2013 року № 361 «Про затвердження Методики визначення граничної чисельності працівників місцевої державної адміністрації».

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2014 року № 91 затверджено граничну чисельність працівників

обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних у м. Києві та м. Севастополі державних адміністрацій.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 07.02.2014
№ 44**

Наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2014 року № 44 затверджено зміни до бюджетної класифікації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11 «Про бюджетну класифікацію».

Зокрема, зміни внесені до Класифікації доходів бюджету, Класифікації фінансування бюджету, Тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету).

Внесення змін забезпечує відповідність бюджетної класифікації Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік».

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
КАБІНЕТУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 01.03.2014
№ 156-Р**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 року № 156-р визначені заходи щодо збалансування місцевих бюджетів у 2014 році в процесі їх виконання.

Зокрема, надано доручення Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим держадміністраціям:

- розробити, затвердити та здійснити заходи щодо наповнення місцевих бюджетів, вишукування додаткових джерел надходжень до бюджетів, дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів (не менш як 1 % видатків на бюджетну сферу) та посилення фінансово-бюджетної дисципліни;
- забезпечити планування та проведення своєчасної та у повному обсязі оплати праці працівників бюджетних установ і розрахунків за енергоносії та комунальні послуги, які споживаються бюджетними установами, не допускаючи будь-якої простроченої заборгованості з таких виплат;
- забезпечити укладення договорів за кожним видом енергоносіїв, що споживаються, у межах установлених відповідним головним розпорядником бюджетних коштів обґрунтованих лімітів споживання з урахуванням необхідності жорсткої економії коштів;
- у разі виникнення заборгованості із заробітної плати, стипендій, пенсій, інших соціальних виплат і оплати енергоносіїв та комунальних послуг забезпечити погашення такої заборгованості, спрямувавши на це не менш як 90 % наявних коштів загального фонду місцевих бюджетів;
- упорядкувати структуру штатної чисельності працівників у межах затверджених асигнувань на оплату праці, не допускати збільшення такої чисельності, крім випадків, пов'язаних з відкриттям (розширенням) установ та

зростанням кількості одержувачів відповідних послуг для задоволення суспільних потреб;

- ініціювати вирішення питань щодо доцільності надання пільг із сплати податків та зборів, а також перегляду ставок плати за оренду землі та комунального майна відповідно до ринкових умов;
- забезпечити дотримання суворої фінансово-бюджетної дисципліни, посилити роз'яснювальну роботу з розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів та запобігати порушенням, що призводять до втрат фінансових ресурсів та майна.

Також доручено Державній казначейській службі здійснювати платежі розпорядникам коштів місцевих бюджетів за незахищеними видатками загального фонду місцевих бюджетів (крім програм (проектів), які фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги та коштів, що передаються до державного бюджету з бюджетів інших держав) у разі відсутності простроченої заборгованості з оплати праці працівників бюджетних установ і розрахунків за спожиті енергоносії.

Крім того, відповідні доручення щодо забезпечення здійснення таких заходів та реалізації контрольних повноважень дані органам центральної виконавчої влади.

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
КАБІNETУ
МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 01.04.2014
№ 333-Р**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333-р схвалено Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Концепція визначає напрями, механізми і строки формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Реформа передбачає:

- забезпечення доступності та якості публічних послуг;
- досягнення оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади;
- визначення обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади з метою забезпечення доступності та належної якості публічних послуг, що надаються такими органами;
- створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення виконання органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень.

Передбачається трирівневий адміністративно-територіальний устрій:

- базовий (адміністративно-територіальні одиниці – громади);

- районний (адміністративно-територіальні одиниці – райони);
- регіональний (адміністративно-територіальні одиниці – Автономна Республіка Крим, області, м. Київ і м. Севастополь).

Запропоновано розподіл основних повноважень між рівнями адміністративно-територіального устрою.

Передбачено два етапи реалізації Концепції.

I етап – 2014 рік: забезпечення законодавчого врегулювання реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади; завершення формування законодавчої бази з питань діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням їх повноважень та ресурсного забезпечення відповідно до вимог цієї Концепції.

II етап – 2015–2017 роки: уніфікація і стандартизація публічних послуг, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади; проведення інституційної реорганізації органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади; проведення місцевих виборів з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування.

Реалізація Концепції сприятиме:

- посиленню правової, організаційної та фінансової спроможності територіальних громад та органів місцевого самоврядування;
- доступності публічних послуг, запровадженню стандартів (нормативів) їх якості;
- формуванню ефективної територіальної системи органів місцевого самоврядування, яка забезпечить сталий соціально-економічний розвиток відповідних адміністративно-територіальних одиниць;
- стимулюванню економічного розвитку територій у результаті удосконалення механізмів впливу органів місцевого самоврядування на визначення пріоритетів місцевого економічного розвитку;
- утворенню виконавчих органів обласних та районних рад;
- зміні статусу місцевих держадміністрацій з органів загальної компетенції на контрольно-наглядові органи у системі виконавчої влади з функцією координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади на відповідній території;
- забезпеченню розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування базового та регіонального рівня, місцевими держадміністраціями та територіальними органами центральних органів виконавчої влади.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 11.04.2014
№ 397**

Наказом Міністерства фінансів України від 11 квітня 2014 року № 397 затверджено зміни до бюджетної класифікації та складових частин витрат (видатків) розвитку та витрат (видатків) споживання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11 «Про бюджетну класифікацію».

Зміни внесено з цілями приведення бюджетної класифікації у відповідність до Закону України від 27 березня 2014 року № 1165 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» та удосконалення бюджетної класифікації.

Зокрема, внесені зміни до Класифікації доходів бюджету, Класифікації фінансування бюджету за типом кредитора, Класифікації боргу за типом кредитора, Класифікації боргу за типом боргового зобов'язання, Тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету).

Крім того, розширено поняття «витрати розвитку»: до таких витрат (крім видатків розвитку та надання кредитів з бюджету) додатково віднесено операції з розміщення бюджетних коштів на депозитах та придбання цінних паперів.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА 2013 РІК

ВВП

Темпи зростання **реального ВВП** щодо відповідного показника 2012 року (у постійних цінах 2007 року) були нульовими³ порівняно з зростанням 0,3 % у 2012 році. Водночас цей показник перевищує середній показник по країнах Європейського Союзу (ЄС-28), де відбулося зниження реального ВВП на 0,4 %, однак він менший за показник реального ВВП країн єврозони⁴, де відбулося зростання на 0,1 %.

Порівнюючи четвертий квартал 2013 року з відповідним періодом 2012 року, слід зазначити, що в Україні цей показник зріс на 3,7 %, при цьому зростання реального ВВП відбулося у таких країнах, як Румунія – на 5,1 %, Латвія – на 3,6 %, Литва – на 3,3 %, в Угорщині та Великій Британії – на 2,8 %, а також у США – на 2,5 % та Норвегії – на 1,3 %. Варто зазначити, що спаду реального ВВП зазнали такі країни: Кіпр (на 5,3 %), Греція (на 2,6 %), Фінляндія (на 1,4 %), Італія (на 0,8 %) та Іспанія (на 0,1 %) ⁵, що спричинено кризовими ситуаціями, які склались у вищезазначених країнах.

Номінальний ВВП України склав 1 454,9 млрд грн, що на 43,7 млрд грн, або на 3,1 %, більше, ніж у попередньому році. У 2013 році зовнішньоекономічна кон'юнктура залишалася несприятливою, проте в IV кварталі спостерігалася позитивна економічна динаміка, основним фактором якої був урожай зернових культур, рекордний за всю історію незалежної України – 63 млн т. Серед інших чинників, що зумовили економічну динаміку, були: стабільне зростання реальних доходів населення, що стимулювало внутрішній споживчий попит; збереження низького рівня зовнішнього попиту, що стримувало розвиток експортоорієнтованих промислових галузей⁶. Останнє стало однією з причин продовження тенденції до зменшення обсягів промислового виробництва. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 95,7 % порівняно з 99,5 % у 2012 році. При цьому обсяги виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення скоротилися на 6,7 %, металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування, – на 5,0 %. Також скоротилося виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів – на 4,2 %; знизилися в цілому показники добувної промисловості

3 <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4 До країн Єврозони входять 18 країн, а саме: Австрія, Бельгія, Ірландія, Іспанія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Фінляндія, Франція, Греція, Словенія, Кіпр, Мальта, Словаччина, Естонія, Латвія

5 <http://ec.europa.eu/eurostat>

6 <http://http://www.bank.gov.ua>

і розроблення кар'єрів – на 2,7 %, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції – на 1,3 %. Позитивна динаміка спостерігалася щодо індексу сільськогосподарського виробництва, де відбулося зростання на 13,7 %, а також суттєво збільшилося виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – на 4,0 %.

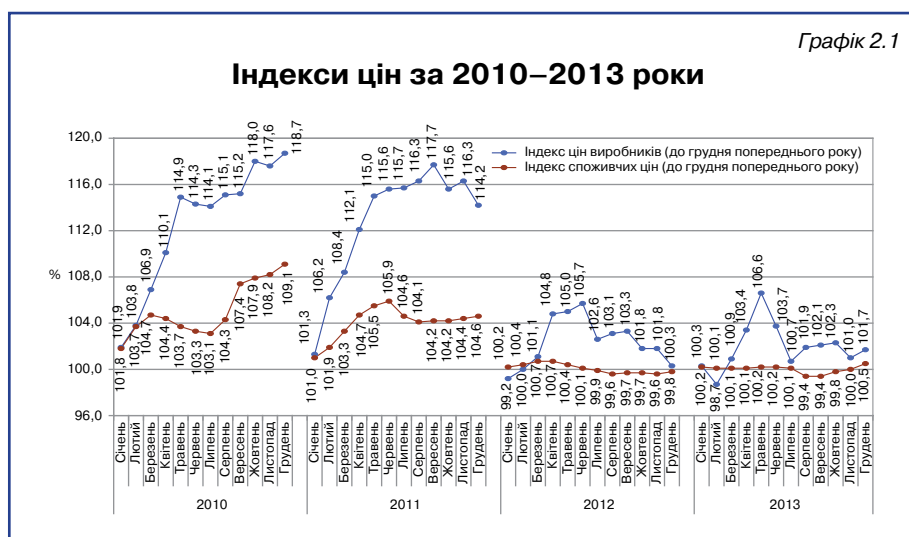
Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції відображено на діаграмі 2.1.

Відбулося зростання цього показника за такими галузями промисловості: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 2,3 %, виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність – на 1,5 %, а також текстильне виробництво; виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – на 1,4 %.

ІНДЕКСИ ЦІН СПОЖИВАЧІВ

Індекс споживчих цін (далі – ІСЦ) становив 100,5 % проти 99,8 % у 2012 році (див. графік 2.1). За аналізований період зросли ціни на цукор на 18,0 %; залізничний пасажирський транспорт – на 12,8%, на алкогольні напої, тютюнові вироби – на 10,1 % на масло та яйця – на 9,5 % і 7,6 % відповідно. Зменшення цін відбулося на фрукти – на 17,4 %, на соняшникову олію – на 8,5 %, аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації – на 4,1 %, на паливо та мастила – на 3,6 % на одяг і взуття і рибу та продукти з риби на – 3,5 %.

ІНДЕКСИ ЦІН ВИРОБНИКІВ

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) зріс на 1,4 в. п. і становив 101,7 %. У цілому спостерігалось підвищення цін по виробництву цукру на 17,0 %, по виробництву молочних продуктів на 15,3 %, у добуванні металевих руд на 13,6 %, по виробництву основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів на 7,7 %, по добуванні сирови нафти та природного газу – на 7,0 %, а також по постачанню електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря на 5,2 %⁷.

Суттєве скорочення ІЦВ щодо показника грудня попереднього року відбулось у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – на 5,3 %, у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів – на 6,4 %, у хімічному виробництві – на 5,1 % та у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування, – на 2,7 %, у виробництві коксу та коксопродуктів – на 2,2 %, а також у виробництві м'яса та м'ясних продуктів – на 1,2 %.

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Номінальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника на кінець 2013 року склала 3 265,0 грн і зросла на 7,9 % щодо показника попереднього року (див. таблицю 2.1). Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 218 грн) у 2,7 раза.

Таблиця 2.1

Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за 2011–2013 роки

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2012 рік/2011 рік	2013 рік/2012 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Автономна Республіка Крим	2 295,0	2 654,0	2 850,0	115,6	107,4	105,2	116,1	110,0
Вінницька область	2 074,0	2 432,0	2 651,0	117,3	109,0	110,2	118,0	110,0
Волинська область	1 994,0	2 339,0	2 580,0	117,3	110,3	110,2	117,9	111,0

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2012 рік/2011 рік	2013 рік/2012 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Дніпропетровська область	2 790,0	3 138,0	3 336,0	112,5	106,3	108,7	112,0	106,7
Донецька область	3 063,0	3 495,0	3 755,0	114,1	107,4	110,9	112,2	106,3
Житомирська область	2 071,0	2 369,0	2 561,0	114,4	108,1	107,4	115,1	109,6
Закарпатська область	2 069,0	2 351,0	2 553,0	113,6	108,6	105,7	114,2	109,4
Запорізька область	2 607,0	2 927,0	3 142,0	112,3	107,3	110,0	112,0	108,1
Івано-Франківська область	2 213,0	2 540,0	2 679,0	114,8	105,5	108,0	114,9	106,6
Київська область	2 761,0	3 157,0	3 351,0	114,3	106,1	113,3	114,4	107,2
Кіровоградська область	2 114,0	2 428,0	2 608,0	114,9	107,4	108,1	115,3	109,0
Луганська область	2 742,0	3 090,0	3 337,0	112,7	108,0	110,1	111,7	107,6
Львівська область	2 244,0	2 578,0	2 789,0	114,9	108,2	106,7	114,4	109,2
Миколаївська область	2 448,0	2 822,0	3 094,0	115,3	109,6	105,7	116,1	109,8
Одеська область	2 387,0	2 700,0	2 947,0	113,1	109,1	106,5	113,0	109,3
Полтавська область	2 481,0	2 850,0	2 988,0	114,9	104,8	109,1	115,5	106,1
Рівненська область	2 211,0	2 575,0	2 844,0	116,5	110,4	105,0	117,6	111,5
Сумська область	2 177,0	2 503,0	2 702,0	115,0	108,0	108,8	115,1	109,5
Тернопільська область	1 871,0	2 185,0	2 359,0	116,8	108,0	104,5	117,3	109,3
Харківська область	2 407,0	2 752,0	2 975,0	114,3	108,1	108,7	114,2	109,3
Херсонська область	1 970,0	2 268,0	2 464,0	115,1	108,6	104,3	115,3	109,4
Хмельницька область	2 075,0	2 425,0	2 641,0	116,9	108,9	107,6	116,6	109,6
Черкаська область	2 155,0	2 508,0	2 682,0	116,4	106,9	109,5	116,0	107,9
Чернівецька область	1 985,0	2 329,0	2 484,0	117,3	106,7	105,9	118,0	108,0
Чернігівська область	1 974,0	2 308,0	2 504,0	116,9	108,5	105,7	118,4	110,0
м. Київ	4 012,0	4 607,0	5 007,0	114,8	108,7	106,3	112,5	107,8
м. Севастополь	2 476,0	2 890,0	3 114,0	116,7	107,8	102,8	114,9	108,0
Україна	2 633,0	3 025,0	3 265,0	114,9	107,9	108,7	114,4	108,2

Найбільше значення середньомісячної заробітної плати традиційно зафіксовано у м. Києві (5 007,0 грн). До областей з найвищою середньомісячною заробітною платою належать: Донецька – 3 755,0 грн, Київська – 3 351,0 грн, Луганська – 3 333,7 грн, Дніпропетровська – 3 336,0 грн та Запорізька – 3 142,0 грн.

Найнижча середньомісячна заробітна плата спостерігається у Тернопільській – 2 359,0 грн, Херсонській – 2 464,0 грн та Чернівецькій – 2 484,0 областях.

Серед видів економічної діяльності, де номінальна заробітна плата за період з початку року має найвищі значення, можна виділити діяльність авіаційного транспорту (10 341,0 грн), фінансову та страхову діяльність (6 275,0 грн), інформацію та телекомунікації (4 599,0 грн), а також професійну, наукову та технічну діяльність (4 465,0 грн)

Реальна заробітна плата зросла на 8,2 % (за 2012 рік цей показник становив 14,4 %). Зростання відбулося за усіма регіонами, особливо високі показники мають Рівненська та Волинська області – 11,5 в. п. та 11,0 в. п. відповідно.

Водночас обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі та ресторанного

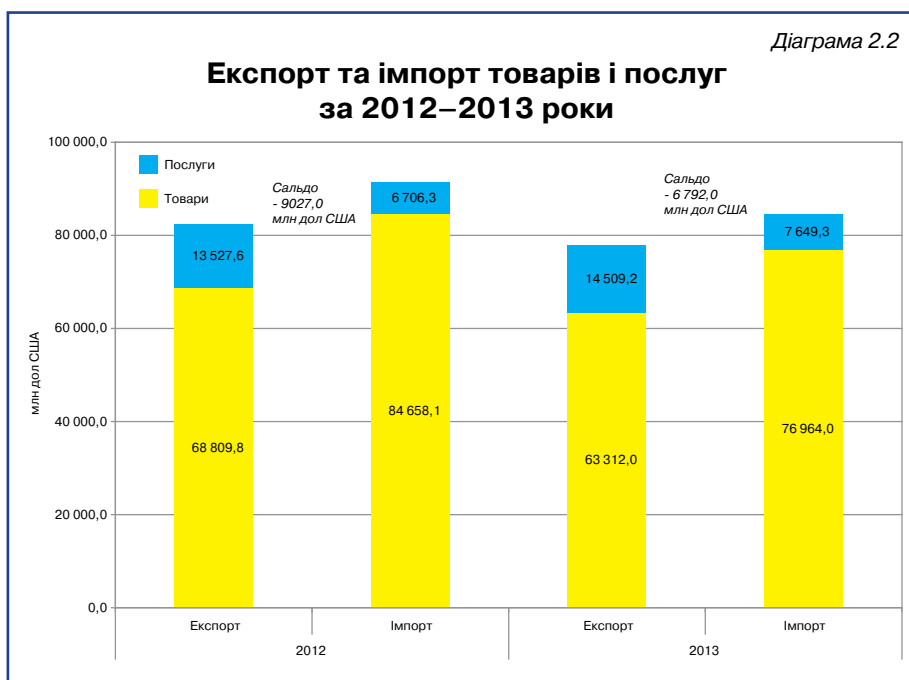
господарства, становив 429,2 млрд грн, що у порівнянних цінах на 5,6 % більше показника 2012 року. Це є свідченням продовження відновлення внутрішнього споживчого попиту.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України покращилося, але його значення було від'ємним та склало 6,8 млрд дол. США порівняно з 9,0 млрд дол. США у 2012 році (див. діаграму 2.2).

За даними Державної служби статистики України, **експорт українських товарів** скоротився на 8,0 % порівняно з відповідним показником 2012 року і склав 63,3 млрд дол. США.

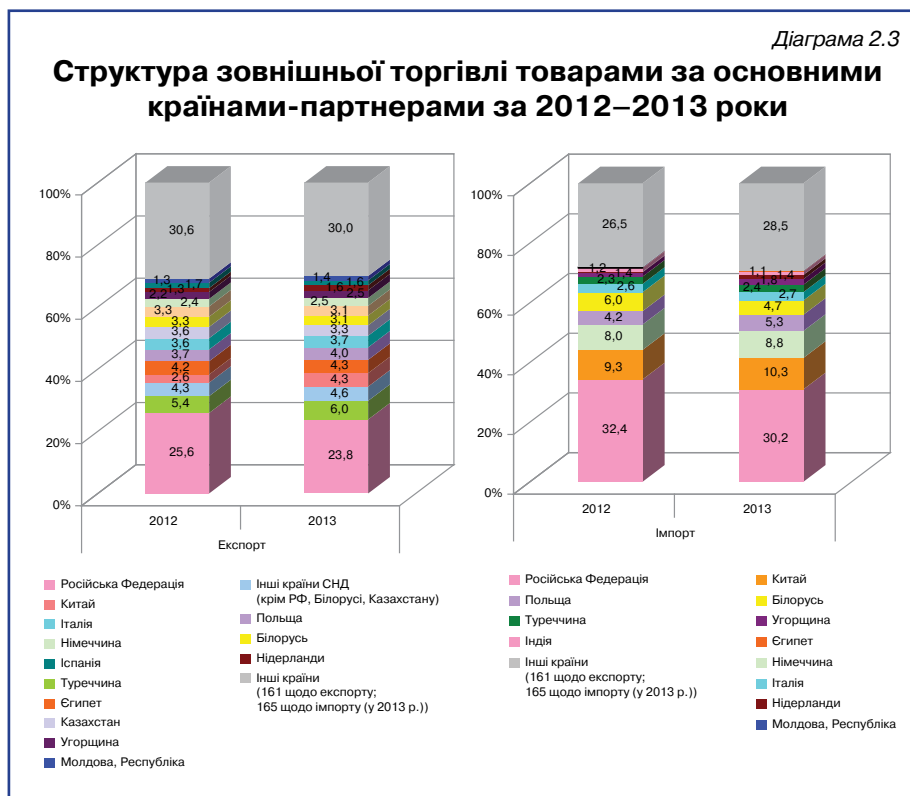
Основу товарної структури українського експорту склали недорогоцінні метали та вироби з них – 27,8 % від загального обсягу експорту, що на 0,3 в. п. більше, ніж у 2012 році. Частка продуктів рослинного походження становила 14,0 % (або на 0,6 в. п. більше), мінеральних продуктів – 11,8 % (збільшилася порівняно з 2012 роком на 0,7 в. п.), машин, обладнання та механізмів – 11,0 % (або на 0,8 в. п. більше), зернових культур – 10,1 % (або на 0,1 в. п. менше) та продукції хімічної промисловості – 6,8 % (або на 0,6 в. п. менше).

За географічною структурою обсяги експортних поставок товарів до країн СНД становили 35,0 % від загального обсягу експорту, до країн Європи – 27,0 %, Азії – 26,5 %, Африки – 8,1 %, Америки – 3,4 %.

Основними споживачами української продукції залишалися Російська Федерація (23,8 %), Туреччина (6,0 %), інші країни СНД (4,6 %), Китай та Єгипет по (4,3 %), Польща (4,0 %), Італія (3,7 %) (див. діаграму 2.3).

У цілому щодо торгівлі товарами коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,82 (за 2012 рік – 0,81). При цьому зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 165-ти країн світу.

Товарний імпорт України становив 77,0 млрд дол. США, що менше відповідного показника 2012 року на 9,1 % (див. діаграму 2.2).

Мінеральні продукти складали 29,1 % загального обсягу імпорту товарів, що на 3,4 в. п. менше, ніж у 2012 році. На поставки машин, обладнання та механізмів припадало 16,2 % (збільшилось на 0,7 в. п. порівняно з 2012 роком), продукції хімічної промисловості – 11,0 % (або на 0,9 в. п. більше), транспортних засобів – 7,7 % (або на 1,8 в. п. менше), полімерних матеріалів, пластмаси та виробів з них – 6,0 % (або на 0,7 в. п. більше) від загальної вартості імпорту.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА 2013 РІК

3.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА 2013 РІК

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету у 2013 році склало 442,8 млрд грн, що менше аналогічного показника попереднього року на 2,7 млрд грн, або на 0,6 % (див. таблицю 3.1.1). Річний план виконано на 94,1 %.

Таблиця 3.1.1

Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2010–2013 роки

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2013 рік проти 2012 року	
					Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд грн, у т. ч.:	314,4	398,3	445,5	442,8	-2,7	-0,6
– загальний фонд	268,7	334,7	369,7	375,0	5,3	1,4
– спеціальний фонд	45,7	63,6	75,8	67,8	-8,0	-10,6
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	233,9	311,8	344,7	337,6	-7,1	-2,1
частка у доходах зведеного бюджету, %	74,4	78,3	77,4	76,2	x	x
– загальний фонд	201,1	263,3	288,5	290,1	1,6	-0,6
– спеціальний фонд	32,8	48,5	56,2	47,5	-8,7	-15,5
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	80,5	86,5	100,8	105,2	4,4	-4,4
частка у доходах зведеного бюджету, %	25,6	21,7	22,6	23,8	x	x
– загальний фонд	67,6	71,4	81,2	84,9	3,7	-4,6
– спеціальний фонд	12,9	15,1	19,6	20,3	0,7	-3,6

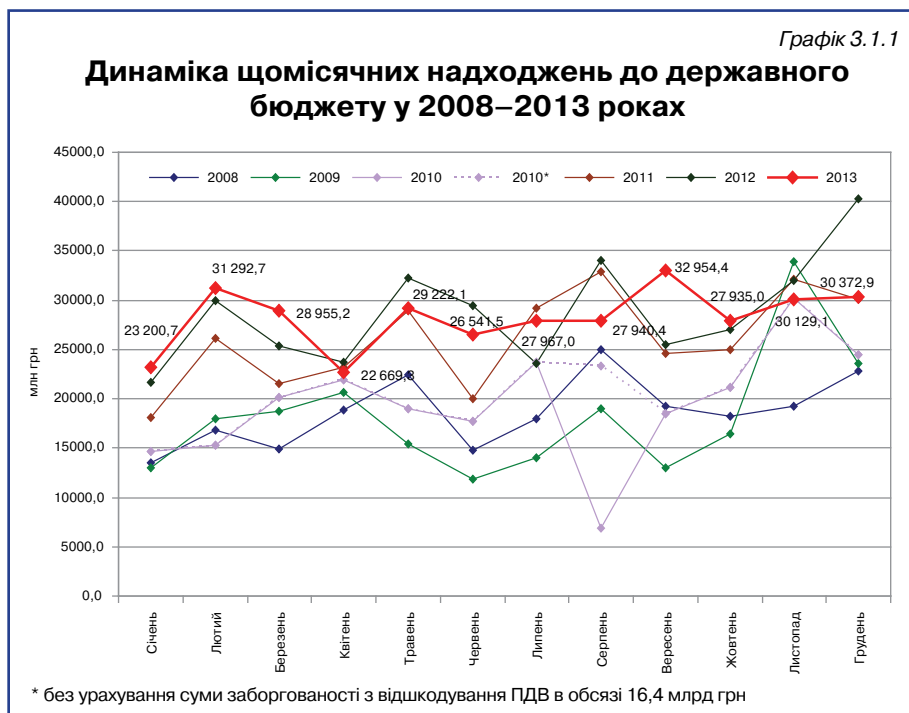
До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 339,2 млрд грн, що на 6,8 млрд грн, або на 2,0 %, менше аналогічного показника 2012 року.

Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 337,6 млрд грн, що на 7,1 млрд грн, або на 2,1 %, менше відповідного показника попереднього року.

Річний план (з урахуванням змін) не виконано на 11,9 млрд грн, або на 3,5 %. План не виконано практично за усіма основними податковими джерелами надходжень. Зокрема, податок на прибуток підприємств перевиконано на 3,6 млрд грн, або на 6,2 %, податок на додану вартість – на 7,4 млрд грн, або на 5,5 %, акцизний податок з вироблених в Україні товарів – 4,4 млрд грн, або на 14,2 %, ввізне мито – на 1,8 млрд грн, або на 12,0 %.

Єдиним значущим видом доходів державного бюджету, надходження за яким було перевиконано, стали кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України». Їх надійшло на 5,2 млрд грн, або на 22,7 %, більше, ніж було заплановано.

Динаміку щомісячних доходів державного бюджету за звітний період представлено на графіку 3.1.1.

СТРУКТУРА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *зведеного бюджету* порівняно з аналогічним періодом 2012 року зменшилася на 1,0 в. п. унаслідок зменшення частки податку на додану вартість на 2,2 в. п., рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси на 2,6 в. п. Водночас частки податку на доходи фізичних осіб та зборів за використання природних ресурсів збільшилися на 1,0 та 2,6 в. п. відповідно. Частки решти податкових джерел змінились несуттєво.

Частка неподаткових надходжень *зведеного бюджету* збільшилась на 1,0 в. п. і становила 19,2 %. Основним чинником збільшення питомої ваги неподаткових надходжень стало зарахування до бюджету надходжень від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України обсягом 28,3 млрд. грн.

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень *державного бюджету* зменшилася на 1,9 в. п. Зміни у структурі доходів державного бюджету в цілому подібні до змін у структурі доходів *зведеного бюджету*.

Структура доходів *зведеного та державного бюджетів* наведена у таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

Структура доходів зведеного та державного бюджетів за 2011–2013 роки

(%)

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Податкові надходження з них:	84,0	80,9	79,9	83,9	79,7	77,8
– податок на доходи фізичних осіб	15,2	15,3	16,3	2,0	2,0	2,2
– податок на прибуток підприємств	13,8	12,5	12,4	17,5	16,1	16,1
– збори за спеціальне використання природних ресурсів, із них:	3,7	3,9	6,5	0,6	0,7	4,1
– плата за землю	2,7	2,8	2,9			
– податок на додану вартість	32,7	31,2	29,0	41,7	40,3	38,0
– акцизний податок	8,5	8,6	8,3	10,6	10,8	10,5
– податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	2,9	3,0	3,0	3,8	3,8	3,9
– рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси	5,3	3,9	1,3	6,8	5,1	1,7
– інші податкові надходження	1,9	2,5	3,1	0,9	0,9	1,3
Неподаткові надходження, у т.ч.:	15,0	18,2	19,2	15,6	19,8	21,6
– доходи від власності та підприємницької діяльності	4,4	7,4	7,6	5,5	9,3	9,9
– адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажів	1,2	1,6	1,6	0,8	1,6	1,5
– власні надходження бюджетних установ	7,8	7,7	8,6	7,4	7,2	8,6
– інші неподаткові надходження	1,6	1,5	1,4	1,9	1,7	1,6
Доходи від операцій з капіталом	0,6	0,7	0,4	0,2	0,4	0,1
Цільові фонди	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Інші надходження	0,1	0,0	0,3	0,2	0,0	0,4

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

До державного бюджету надійшло 262,8 млрд грн. **податкових надходжень**, що на 11,9 млрд грн. або на 4,4 %, менше відповідного показника минулого року. При чому до бюджету надійшло на 19,7 млрд грн, або на 7,0 %, менше, ніж було заплановано. Основним чинником невиконання став недобір податку на додану вартість. Невиконання плану було також зафіксовано й за такими видами платежів, як акцизний податок з вироблених в Україні товарів, ввізне мито та податок на прибуток підприємств.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

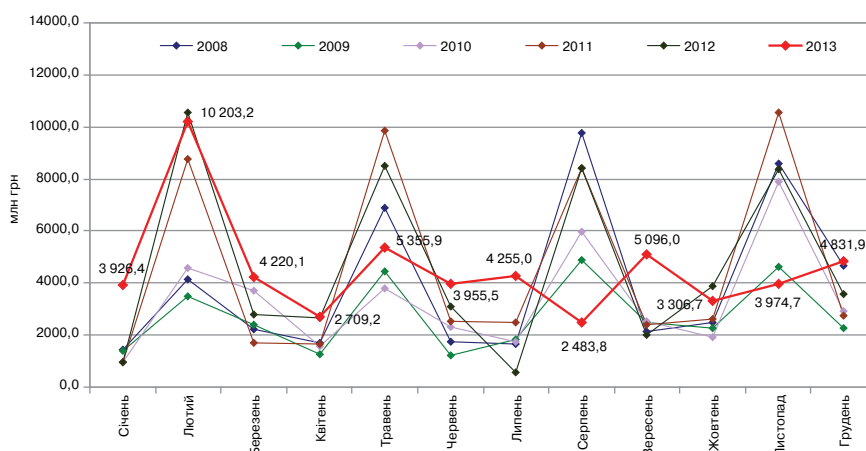
У звітному періоді до державного бюджету надійшло **податку на прибуток підприємств** на 1,0 млрд грн., або на 1,9 %, менше відповідного показника попереднього року. Загальний обсяг надходжень податку склав 54,3 млрд грн. Річний план виконано лише на 93,8 %.

Щомісячна динаміка надходжень цього податку загалом демонструє певне «згладжування» місячних надходжень, починаючи з березня 2013 року⁸, що відображає перехід на авансову сплату податку (див. графік 3.1.2).

⁸ У січні – лютому до бюджету надходили суми податку, нараховані за результатом 2012 року, що пояснює пік надходжень, що припав на цей період.

Графік 3.1.2

Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2008–2013 роках

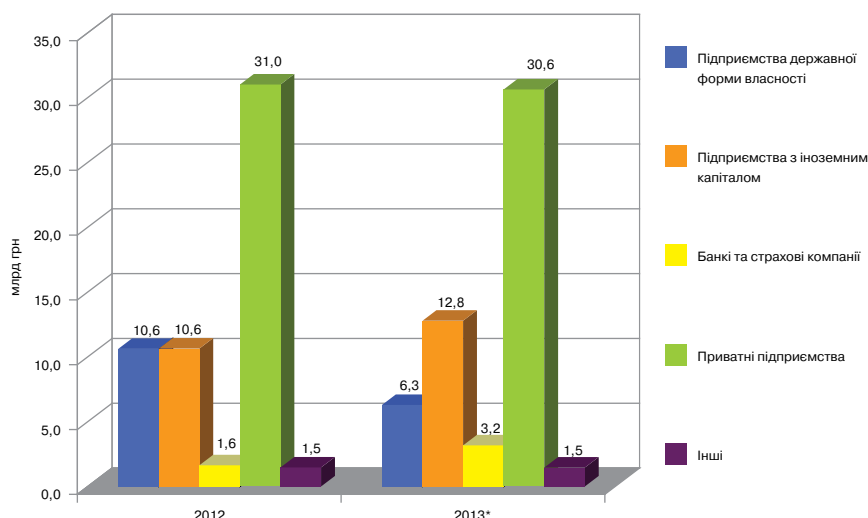

Зменшення обсягу податку на прибуток підприємств відбулося через скорочення надходжень податку з підприємств і організацій державної форми власності на 4,3 млрд грн. Водночас надходження податку від підприємств з іноземним капіталом збільшилися на 2,2 млрд грн, або на 20,2 %. Крім того, зросли відрахування й від фінансових установ (банків та страхових компаній) – на 1,6 млрд грн, або в 2 рази. Це, зокрема, пояснюється тим, що банківська система України відновила прибуткову діяльність, задекларувавши у 2013 році прибуток на рівні 1,4 млрд грн.⁹

В узагальненому вигляді це представлено на діаграмі 3.1.1.

Діаграма 3.1.1

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності за 2012–2013 роки

* з урахуванням авансових внесків

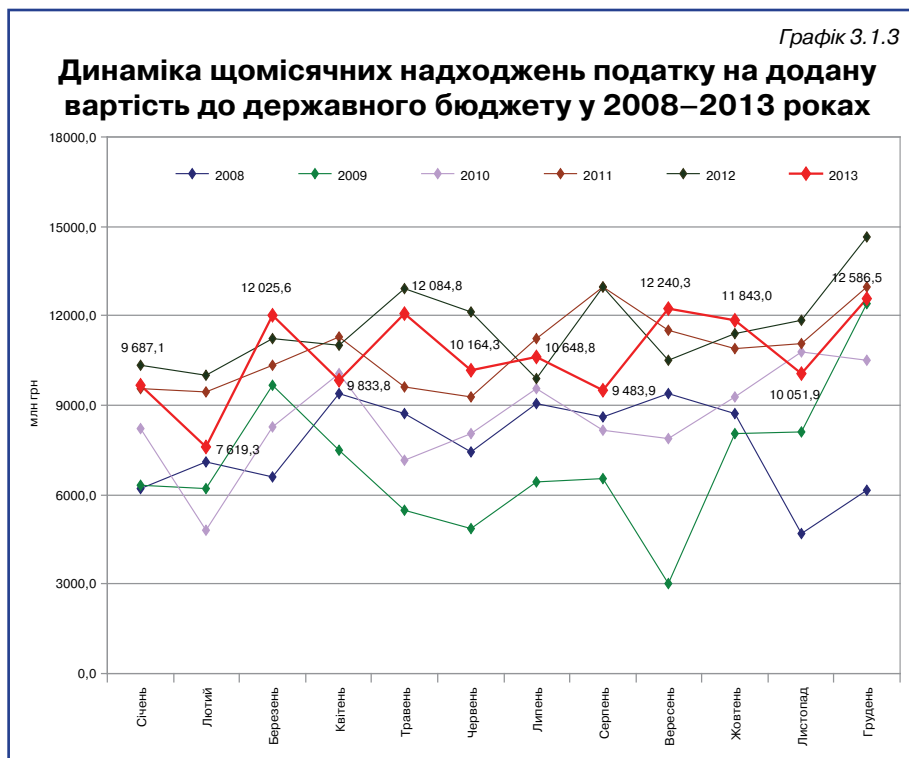
⁹ http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

До державного бюджету надійшло 128,3 млрд грн **податку на додану вартість**, що на 10,6 млрд грн, або на 7,6 %, менше відповідного показника минулого року.

Річний план не виконано на 5,5 %, що в номінальному вираженні становить 7,4 млрд грн.

Щомісячна динаміка надходжень податку на додану вартість представлена на графіку 3.1.3.

У розрізі окремих складових планові показники податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів річний план виконано на 92,7 % (–6,6 млрд грн), а план щодо податку на додану вартість із ввезених в Україну товарів – на 93,4 % (–6,8 млрд грн). Не в повному обсязі здійснено й відшкодування ПДВ із бюджету: фактично було відшкодовано на 6,1 млрд грн, або на 10,2 %, менше від запланованого.

Попри невиконання річного плану, у 2013 році обсяги відшкодувань податку з бюджету збільшилися на 7,5 млрд грн, або на 16,3 %.

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

У 2013 році до державного бюджету надійшло 13,3 млрд грн **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**. Порівняно з попереднім роком надходження з цього джерела виросли незначно – на 0,2 млрд грн, або на 1,2 %. Фактично у 2013 році відбулося суттєве уповільнення приросту надходжень з цього джерела, оскільки у попередньому році темпи зростання податків на міжнародну торгівлю становили більше 30,0 %.

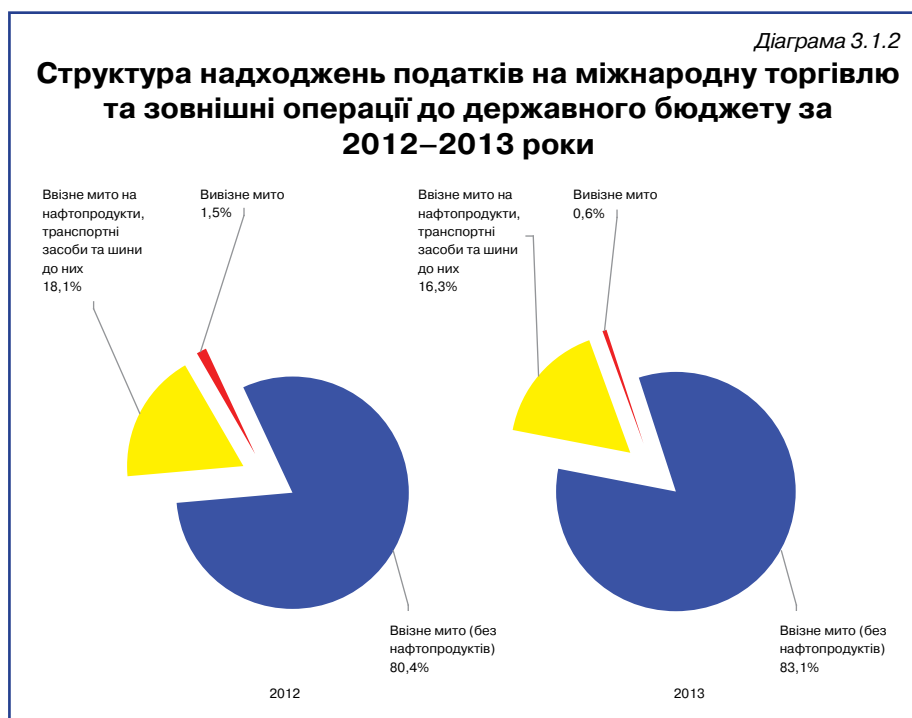
Уповільнення приросту надходжень, перш за все – ввізного мита, пояснюється зменшенням обсягів імпорту, який у 2013 році скоротився на 9,1 % щодо попереднього року¹⁰.

Надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції склали 87,1 % річного плану. Обсяг недобору становив 2,0 млрд грн.

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін, а саме:

- частка надходжень вивізного мита зменшилася на 0,9 в. п.;
- частка надходжень ввізного мита (без нафтопродуктів) збільшилася на 2,7 в. п.;
- частка мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них зменшилися на 1,8 в. п.

У загальному вигляді це представлено на діаграмі 3.1.2.

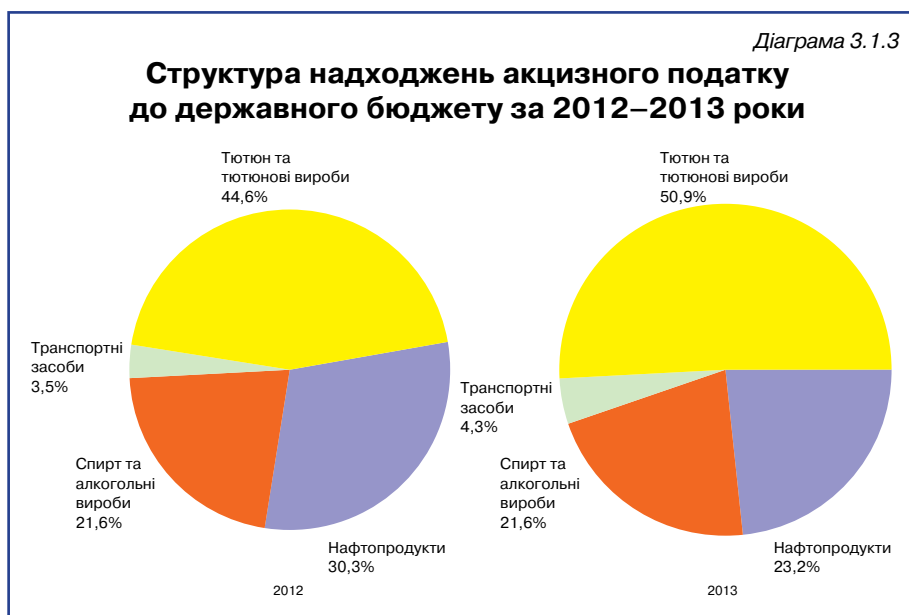
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Надходження **акцизного податку** до державного бюджету становило 35,3 млрд грн, що на 1,9 млрд грн, або на 5,0 %, менше відповідного показника минулого року. Рівень виконання річного плану становив 86,6 %, або 5,4 млрд грн у номінальному виразі.

Частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів становила 74,7 % загальних «акцизних» надходжень, що на 1,0 в. п. більше, ніж у 2012 році.

Структура акцизів представлена на діаграмі 3.1.3.

¹⁰ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Основним чинником зменшення стало падіння обсягів надходжень акцизного податку з нафтопродуктів, які у 2013 році порівняно з попереднім роком знизились на 3,1 млрд грн, або на 27,5 %. Це зменшення можна пояснити як зниженням обсягів переробки нафти, так і зменшенням обсягів ввезення мінерального палива за вказаний період. Так, у 2013 році обсяг ввезеної нафти становив 74,8 % від минулорічних обсягів¹¹.

Крім того, було зафіксовано зменшення надходжень акцизного податку на спирт та алкогольні вироби на 0,5 млрд грн, або на 5,7 %, що можна пояснити зменшенням їх виробництва у 2013 році на 10,9 % порівняно з попереднім роком¹².

Водночас за вказаний період збільшилися надходження акцизного податку на транспортні засоби на 0,2 млрд грн, або на 17,5 % та на тютюн і тютюнові вироби – на 1,3 млрд грн, або на 8,1 %, що можна пояснити змінами у правилах адміністрування акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів, внесених Законом України від 20 листопада 2012 року № 5503 «Про внесення змін до Податкового кодексу щодо перегляду ставок деяких податків і зборів». Зокрема, зазначеним законом передбачена авансова сплата акцизного податку під час придбання акцизних марок, а також збільшено розмір мінімального акцизного податкового зобов'язання і специфічної ставки акцизу з одночасним зменшенням адвалерної складової.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** склав 72,9 млрд грн, що на 4,6 млрд грн, або на 6,7 %, більше відповідного показника минулого року.

Річний план перевиконано на 12,3 %, що в номінальному вираженні становить 8,0 млрд грн. Основним чинником такого

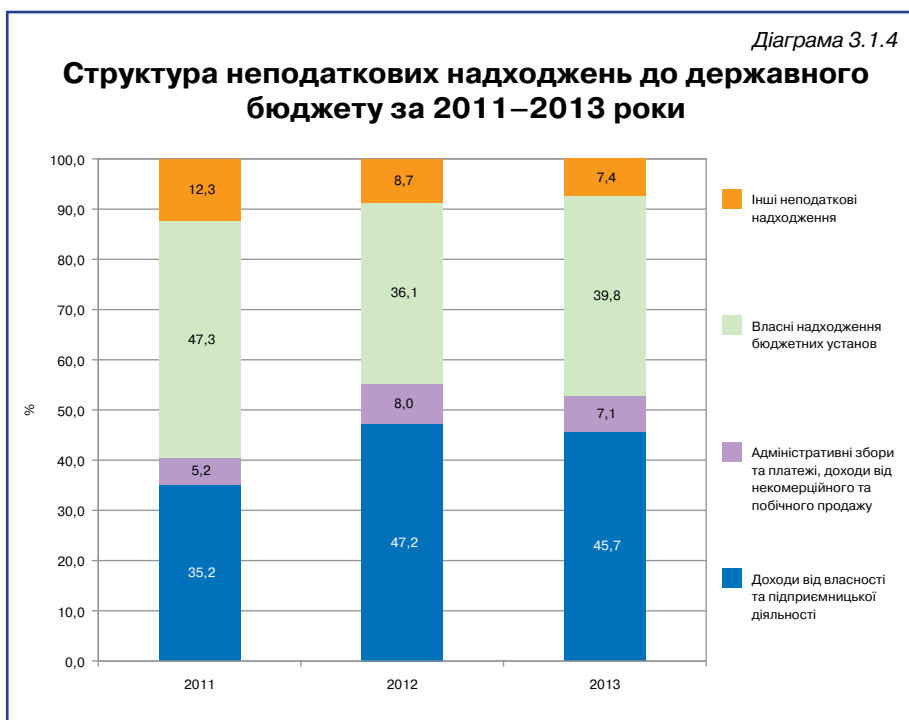
¹¹ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

¹² <http://www.ukrstat.gov.ua/>

перевиконання стало збільшення коштів, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України».

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету зазнала деяких змін. Так, щодо 2012 року збільшилася лише така стаття, як власні надходження бюджетних установ – на 3,7 в. п., водночас частки інших статей зменшилися: доходи від власності та підприємницької діяльності – на 1,5 в. п., адміністративні збори і платежі – 0,9 в. п., а інші неподаткові надходження – на 1,3 в. п.

Структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 3.1.4.

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До державного бюджету надійшло 33,3 млрд грн **доходів від власності та підприємницької діяльності**, що на 1,1 млрд грн, або на 3,4 %, більше відповідного показника попереднього року.

Надходження з цього джерела склали 104,7 % річного плану. Обсяг перевиконання становив 1,5 млрд грн.

Як і в попередньому році, основним чинником збільшення доходів від власності та підприємницької діяльності стала сплата Національним банком України частини прибутку за 2012 рік, яку НБУ перераховує до Державного бюджету України згідно з положеннями статті 5.1 Закону України «Про Національний банк України»¹³. У 2013 році до бюджету надійшло за цією статтею 28,3 млрд грн проти 23,6 млрд грн у попередньому році.

¹³ 50 % прибутку до розподілу перераховується до Державного бюджету України наступного за звітним року.

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ІНШІ НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **власних надходжень бюджетних установ** становив 29,0 млрд грн, що на 4,4 млрд грн, або на 17,7 % більше, ніж попереднього року.

Річний план за цим показником було перевиконано на 36,6 %.

До державного бюджету надійшло 5,4 млрд грн **інших неподаткових надходжень**, що на 0,6 млрд грн, або на 9,8 %, менше, ніж у попередньому році.

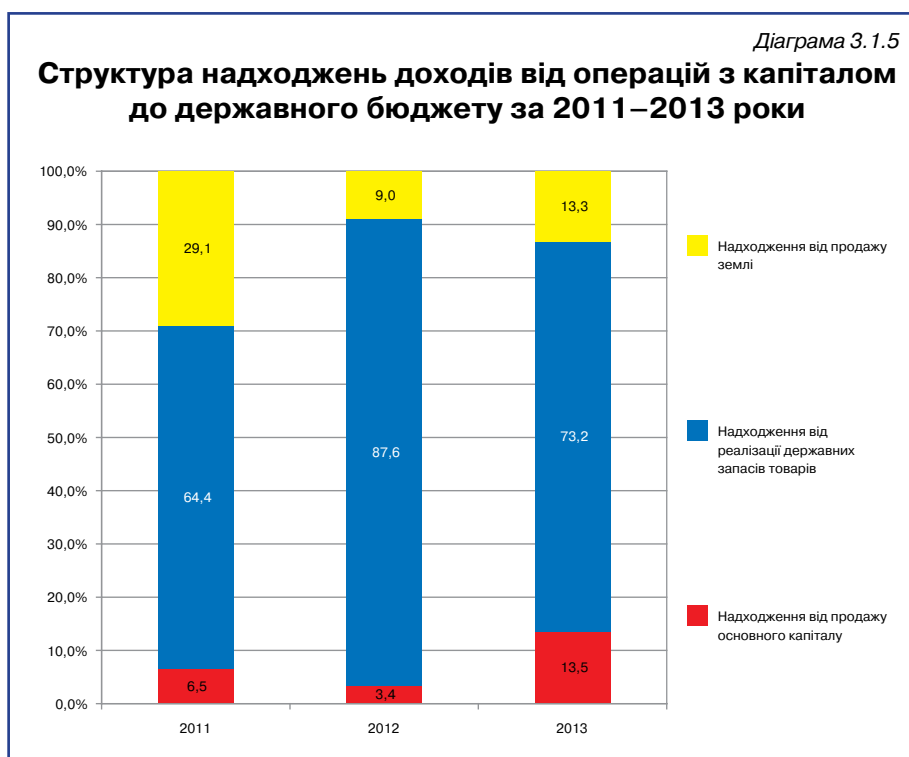
Надходження з цього джерела становили 74,3 % річного плану, при цьому сума недобору склала 1,9 млрд грн, майже 0,7 млрд грн із яких – це недоотримані кошти зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій.

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

У 2013 році до державного бюджету доходів від операцій з капіталом надійшло 255,4 млн грн, що майже в 5 разів менше, ніж у 2012 році.

Це пов'язано, перш за все, зі зменшенням надходжень від реалізації державних запасів товарів, які скоротилися з 1,1 млрд грн до 0,2 млрд грн. Втім, інші статті доходів від операцій з капіталом також скоротилися: надходження від продажу основного капіталу – на 18,2 % та від продажу землі – на 69,4 %.

Інформація про структуру надходжень доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 3.1.5.

3.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА 2013 РІК

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

За аналізований період **державний бюджет виконано з дефіцитом**, який становить 64,7 млрд грн (див. діаграму 3.2.1), або 92,5 % граничного розміру, визначеного Законом про Державний бюджет України на 2013 рік.

По загальному фонду бюджету дефіцит становив 65,2 млрд грн, або на рівні 102,0 % планового річного обсягу, по спеціальному фонду спостерігався профіцит, розміром 0,5 млрд грн при запланованому дефіциті 6,1 млрд грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 81,0 млрд грн, що становить 109,6 % річного планового показника (див. таблицю 3.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник збільшився на 39,3 млрд грн, або майже удвічі. Запозичення здійснені у сумі 160,9 млрд грн, або 103,8 % річного планового показника. Із них річний план по внутрішніх запозиченнях виконано на рівні 101,2 %, по зовнішніх – на рівні 109,7 %. Частка внутрішніх запозичень складає 67,7 %.

Таблиця 3.2.1

**Показники фінансування дефіциту державного бюджету
за 2009–2013 роки**

Показники	Роки	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	
						Річний план	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд грн, у т. ч.:		35,5	64,3	23,6	53,5	70,0	92,5
– загальний фонд		16,1	30,7	20,9	53,3	63,9	102,0
– спеціальний фонд		3,8	33,6	2,6	0,2	6,1	x
Фінансування за борговими операціями, млрд грн		89,7	97,6	35,0	41,7	73,9	109,6
Запозичення, млрд грн, у т. ч.:		121,0	124,3	80,7	109,8	155,0	103,8
– внутрішні запозичення		62,8	70,0	53,4	66,8	107,7	101,2
частка, %		51,9	56,4	66,2	60,8	69,5	97,4
– зовнішні запозичення		58,2	54,2	27,3	43,0	47,3	109,7
частка, %		48,1	43,6	33,8	39,2	30,5	105,9
Погашення, млрд грн, у т. ч.:		–31,3	–26,7	–45,6	–68,1	–81,1	98,5
– внутрішні зобов'язання		–17,9	–19,7	–32,1	–38,0	–45,5	91,9
частка, %		57,2	73,8	70,3	55,8	56,1	93,4
– зовнішні зобов'язання		–13,4	–7,0	–13,5	–30,1	–35,6	106,7
частка, %		42,8	26,2	29,7	44,2	43,9	108,4
Надходження від приватизації державного майна, млрд грн		0,8	1,1	11,5	6,8	10,9	13,6
Фінансування за активними операціями, млрд грн		–54,9	–34,4	–23,0	5,0	–14,8	120,1

Обсяги запозичень до державного бюджету збільшилися на 46,5 % порівняно з 2012 роком.

Зі 160,9 млрд грн запозичень на внутрішньому ринку було залучено 109,0 млрд грн, на зовнішньому ринку – 51,9 млрд грн. До загального фонду державного бюджету було спрямовано 156,9 млрд грн, включаючи випуск ОВДП на поповнення статутного капіталу компаній «Нафтогаз України» на 8,0 млрд грн з прибутковістю 14,3 % річних, «Аграрний фонд» – на 5,0 млрд грн з прибутковістю 14,3 %, «Українське Дунайське пароплавство» – на 0,3 млрд грн з прибутковістю 9,5 %, «Ощадбанк» – на 1,4 млрд грн з прибутковістю 9,5 %¹⁴.

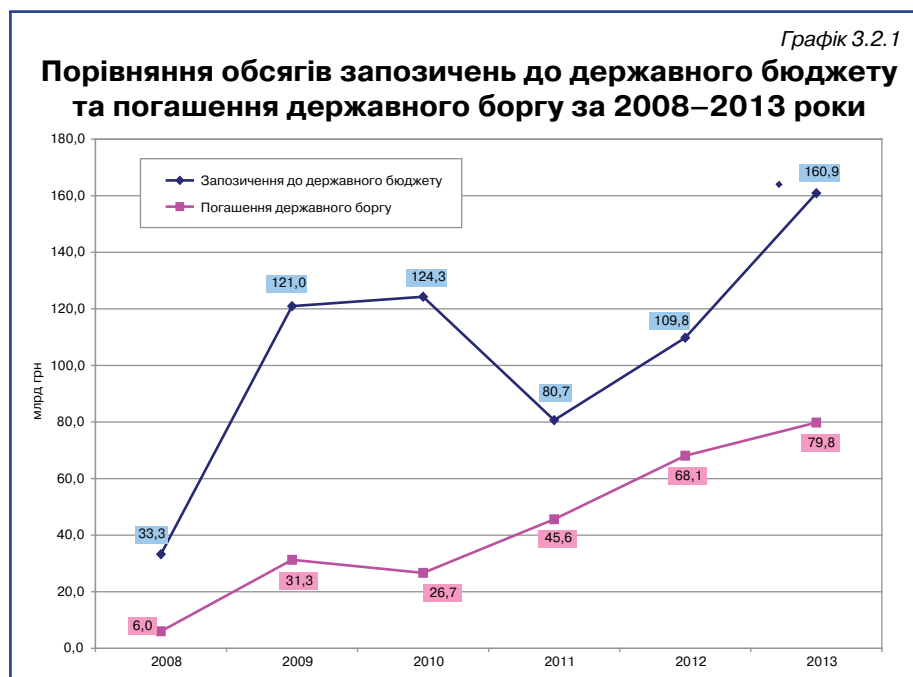
Кошти, що залучаються від міжнародних організацій економічного розвитку на фінансування спільних проектів, надійшли у сумі 3,9 млрд грн, або 63,7 % запланованого річного обсягу. Зазначені надходження на 0,3 млрд грн, або на 6,3 %, менші, ніж за аналогічний період 2012 року. Рівень їх виконання знизився на 18,1 в. п.

Погашення боргу здійснено у сумі 79,8 млрд грн, що більше за показники минулого року на 17,3 % (див. таблицю 3.2.1). Виконання річного планового обсягу склало 98,5 %, що на

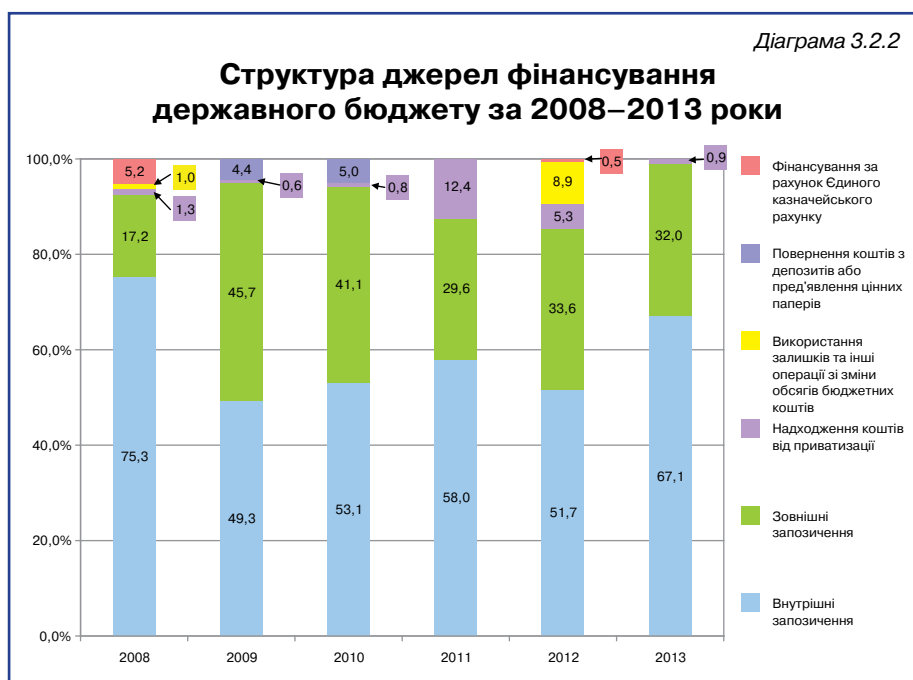
¹⁴ <http://www.epravda.com.ua/news/2014/01/17/415471/>

4,8 в. п. менше відповідного показника 2012 року. Погашення внутрішнього боргу становило 41,8 млрд грн, або 91,9 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 38,0 млрд грн, або 106,7 %.

Спостерігається подальше збільшення розриву між обсягами запозичень та погашення боргу (див. графік 3.2.1), що може призвести до посилення боргового навантаження на бюджет у майбутньому.

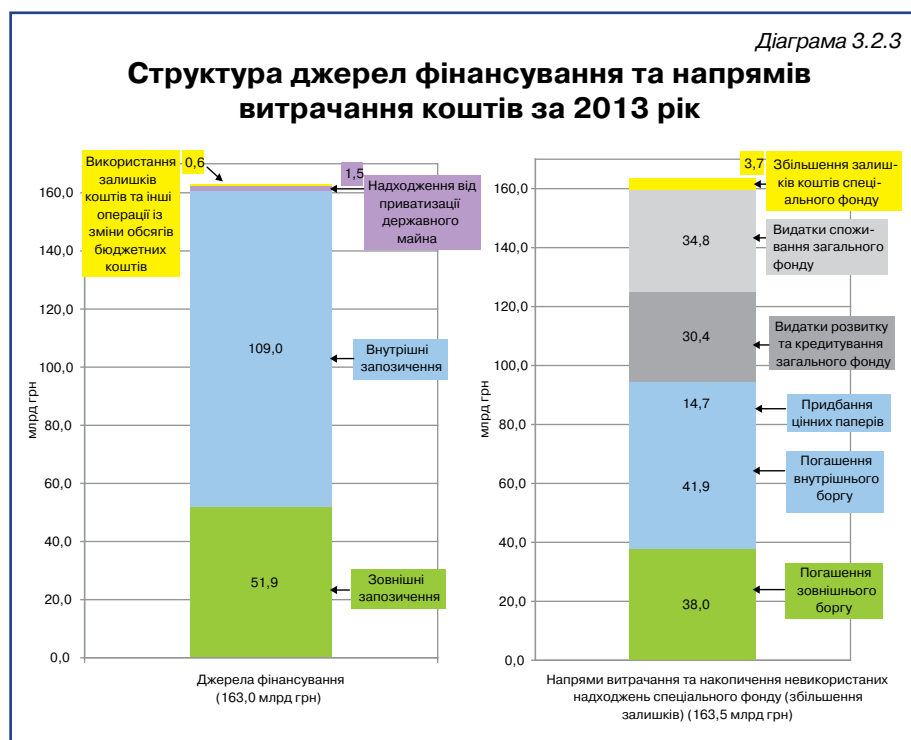
Структура джерел фінансування у 2013 році дещо змінилася порівняно з минулими роками (див. діаграму 3.2.2).

Так, понад дві третини усього обсягу фінансування було забезпечено за рахунок внутрішніх запозичень. Частка фінансування за рахунок зовнішніх запозичень складала 32,0 %, або майже на рівні минулорічного показника. Оскільки у 2012 року для цілей фінансування бюджету були витрачені майже усі залишки коштів за загальним фондом (17,6 млрд грн до 0,1 млрд грн на кінець 2012 р., або 0,03 % видатків загального фонду), у 2013 р. таке джерело фінансування не було доступним. Поряд з цим за минулий рік не вдалося збільшити обсяг залишків за загальним фондом з метою створення оборотного залишку бюджетних коштів¹⁵. Тому обсяг залишків за загальним фондом на кінець року становив 0,01 % видатків цього фонду.

Водночас залишки спеціального фонду накопичились до досить суттєвого обсягу – 30,8 млрд грн. Для порівняння, такий обсяг складає 7,6 % усіх видатків державного бюджету і понад 70,0 % видатків спеціального фонду. Зазначене свідчить про наявність невирішених питань в управлінні коштами спеціального фонду.

Діаграма 3.2.3 ілюструє порівняння обсягів джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за рахунок цих джерел і накопичення невикористаних надходжень спеціального фонду за 2013 рік.

¹⁵ Згідно із частиною третьою статті 14 Бюджетного кодексу України, оборотний залишок бюджетних коштів – частина залишку коштів загального фонду відповідного бюджету, яка утворюється для покриття тимчасових касових розривів. Такий залишок встановлюється у розмірі не більше 2 % планових видатків загального фонду і затверджується у законі про Державний бюджет України (рішенні про місцевий бюджет).

Так, із діаграми 3.2.3 бачимо, що значна частка джерел фінансування спрямовується на здійснення видатків бюджету. Причому на видатки споживання загального фонду витрачено більше коштів, ніж на капітальні видатки й окремі заходи розвитку та надання кредитів – 34,8 млрд грн, або 18,7 % усіх джерел фінансування.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Видатки на обслуговування державного боргу становили 34,4 млрд грн, або 97,7 % річного планового показника, що на 1,1 в. п. менше аналогічного показника 2012 року (див. таблицю 3.2.2).

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування державного боргу становив 114,2 млрд грн, або 23,3 % усіх витрат державного бюджету.

Таблиця 3.2.2

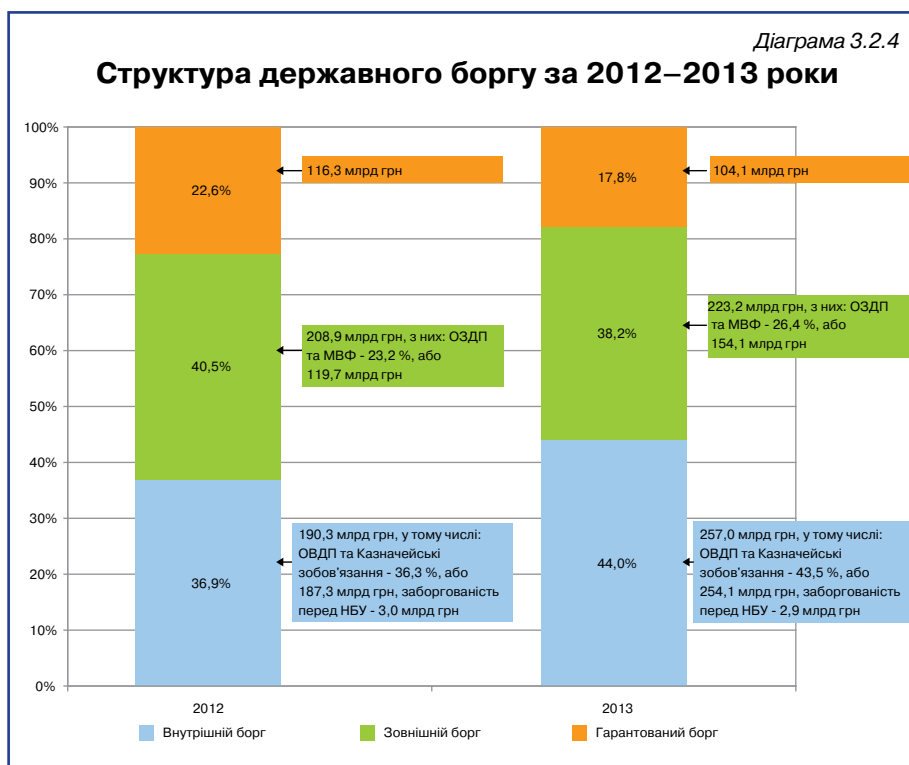
Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за 2011–2013 роки

Показники	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, у т. ч.:	90,5	68,8	76,0	93,4	92,3	98,8	116,2	114,2	98,3
– внутрішнім	58,0	47,6	82,0	х	х	х	67,3	65,7	97,6
– зовнішнім	32,5	21,2	65,2	х	х	х	48,9	48,5	99,0
Платежі з погашення державного боргу, у т. ч.:	67,3	45,6	67,8	68,9	68,1	98,8	81,1	79,8	98,5
– внутрішнього	42,5	32,1	75,4	38,0	38,0	100,0	43,0	41,8	97,2
– зовнішнього	24,8	13,5	54,4	30,9	30,1	97,4	38,1	38,0	99,7
Видатки на обслуговування державного боргу, у т. ч.:	23,2	23,1	99,8	24,5	24,2	98,8	35,2	34,4	97,7
– внутрішнього	15,5	15,5	100,0	х	х	х	24,3	23,9	98,4
– зовнішнього	7,7	7,6	99,2	х	х	х	10,9	10,5	96,6
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	368,8	340,4	92,3	508,0	469,9	92,5	528,7	489,2	92,5
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	24,5	20,2	х	18,4	19,6	х	22,0	23,3	х

ДЕРЖАВНИЙ І ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ БОРГ

На кінець 2013 року **державний та гарантований державою борг України** склав 584,4 млрд грн, з них 51,4 % (300,3 млрд грн) припадає на державний та гарантований державою зовнішній борг, а 48,6 % (284,1 млрд грн) – на внутрішній.

Державний борг України становив 480,2 млрд грн, або 82,2 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу, з них 44,0 % припадає на внутрішній борг, а 38,2 % – на зовнішній борг (див. діаграму 3.2.4).

У структурі **державного боргу** найбільша частка припадала на державний внутрішній борг – 53,5 %, який склав 257,0 млрд грн. Державний зовнішній борг становив 46,5 %, або 223,2 млрд грн.

Гарантований державою борг на кінець 2013 року становив 104,1 млрд грн, або 17,8 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. Як і раніше, найбільша частка припадала на гарантований зовнішній борг – 13,2 %, який становив 77,0 млрд грн. Гарантований внутрішній борг складав 27,1 млрд грн, або 4,6 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу.

3.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА 2013 РІК

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Зведеного бюджету України виконані у сумі 505,8 млрд грн, що становить 91,2 % річного планового показника, у тому числі видатки загального фонду – 442,6 млрд грн, або 96,3 %, спеціального фонду – 63,2 млрд грн, або 66,5 % (див. таблицю 3.3.1).

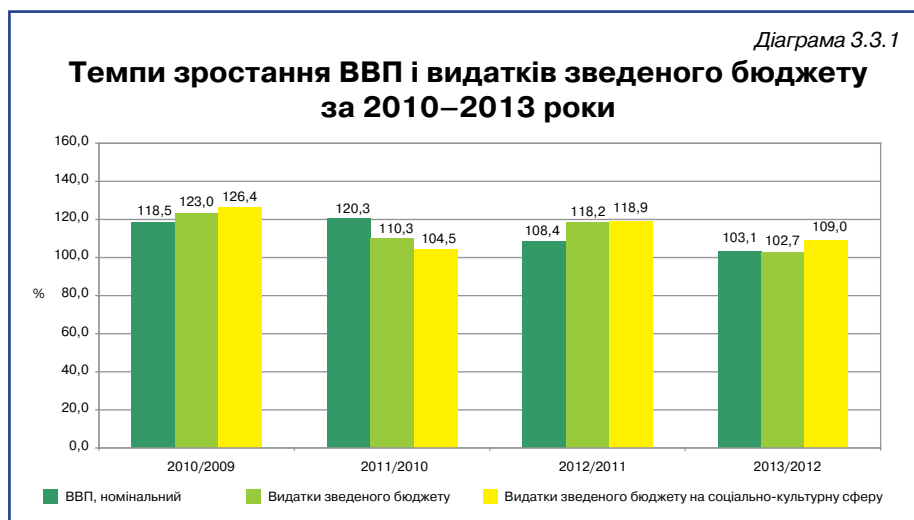
Як свідчать дані таблиці, рівень виконання видатків зведеного бюджету зменшився на 1,2 в. п. порівняно з аналогічним показником попереднього року. Так, видатки загального фонду упродовж аналізованого періоду виконані на рівні, що більше на 1,0 в. п. показника попереднього року, а спеціального фонду – менше на 12,3 в. п.

Таблиця 3.3.1

Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2011–2013 роки

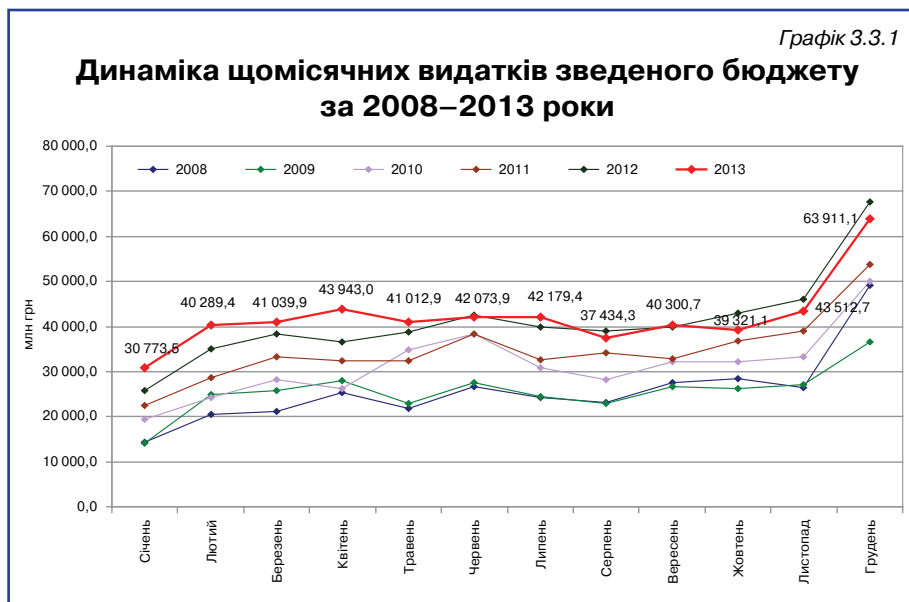
Роки	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Видатки									
Зведений бюджет, у т. ч.:	445 613,5	416 610,2	93,5	533 124,3	492 454,7	92,4	554 504,4	505 843,8	91,2
– загальний фонд	359 440,6	347 377,8	96,6	438 081,7	417 599,8	95,3	459 473,0	442 636,6	96,3
– спеціальний фонд	86 172,9	69 232,4	80,3	95 042,6	74 854,9	78,8	95 031,4	63 207,2	66,5
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	259 000,3	238 539,6	92,1	298 615,4	271 221,9	90,8	310 965,3	287 607,7	92,5
– загальний фонд	205 326,9	197 544,6	96,2	243 084,1	228 961,2	94,2	256 808,8	247 735,7	96,5
– спеціальний фонд	53 673,4	40 995,0	76,4	55 531,3	42 260,7	76,1	54 156,5	39 872,0	73,6
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	186 613,2	178 070,6	95,4	234 508,9	221 232,8	94,3	243 539,0	218 236,1	89,6
– загальний фонд	154 113,8	149 833,2	97,2	194 997,6	188 638,6	96,7	202 664,2	194 900,9	96,2
– спеціальний фонд	32 499,4	28 237,4	86,9	39 511,3	32 594,2	82,5	40 874,8	23 335,2	57,1
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	355 516,6	333 414,6	93,8	427 040,7	395 681,5	92,7	432 930,9	403 456,1	93,2
– загальний фонд	295 965,9	287 288,4	97,1	360 737,2	343 586,6	95,2	372 230,0	360 851,8	96,9
– спеціальний фонд	59 550,7	46 126,2	77,5	66 303,5	52 094,9	78,6	60 700,9	42 604,3	70,2
Міжбюджетні трансферти, разом	96 516,3	94 875,0	98,3	128 425,3	124 459,6	96,9	121 965,6	115 848,4	95,0

Темп зростання видатків зведеного бюджету різко впав і становив 102,7 % порівняно з 118,2 % у 2012 році та 110,3 % у 2011 році (див. діаграму 3.3.1). Темп зростання видатків зведеного бюджету дещо нижче темпів зростання номінального ВВП. Частка видатків зведеного бюджету у ВВП знизилася (до 34,8 %), вона, як і раніше, залишається нижчою, ніж була у кризовому 2008 році (38,4 %).

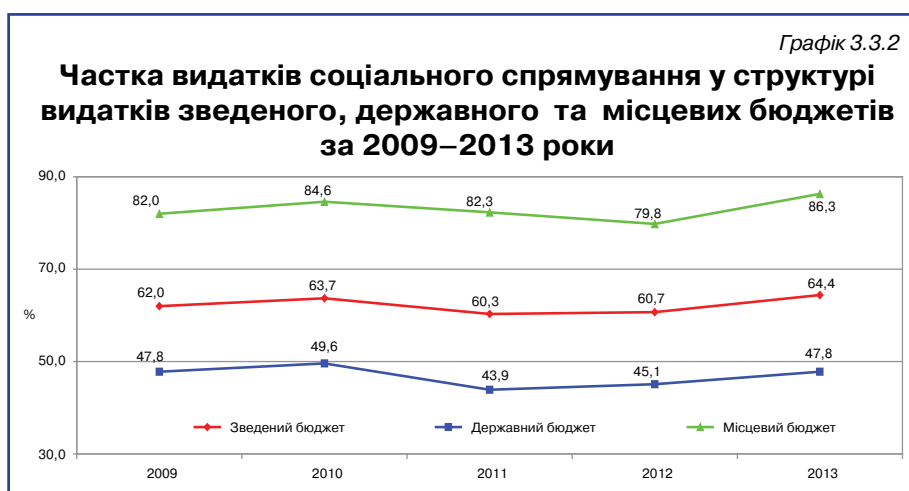

Щомісячна динаміка фактичних видатків зведеного бюджету протягом аналізованого періоду представлена на графіку 3.3.1.

Видатки за грудень традиційно мали найбільше значення порівняно з іншими місяцями

Видатки соціального спрямування¹⁶ зведеного бюджету у 2013 році становили 325,8 млрд грн, що більше за аналогічний показник попереднього року на 26,9 млрд грн, або майже на 9,0 %. Їх частка збільшилася порівняно з 2012 роком і становила 64,4 %, що на 2,4 в. п. вище ніж у 2009 році, наступному за кризовим (див. графік 3.3.2). Частки видатків зведеного бюджету на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення й духовний та фізичний розвиток становили у 2012 році 20,6 %, 11,9 %, 25,4 % та 2,8 % відповідно щодо 20,9 %, 12,2 %, 28,6 % та 2,7 % у 2013 році.

¹⁶ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення (Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.2011 р. № 3358).

Із графіка 3.3.2 видно, що місцеві бюджети спрямовують у соціально-культурну сферу значно більшу частку видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів, згідно з Бюджетним кодексом України. Як негативне слід зазначити, що ця частка видатків місцевих бюджетів збільшилася щодо показника попереднього року на 6,5 в. п., склала 86,3 % і є найбільшою за останні роки.

Таке збільшення частки відбулося в результаті того, що мали місце суттєві темпи зменшення видатків на житлово-комунальне господарство (див. таблицю 3.3.2). У 2013 році їх обсяг у зведеному бюджеті досяг 7,7 млрд грн, що навіть менше обсягу докризового 2008 року, а частка цих видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті зменшилася на 2,5 в. п. до 1,5 %.

Частки інших видатків місцевих бюджетів, що спрямовуються на виконання власних повноважень, зменшилися на 3,2 в. п. та становили 5,9 %. Зокрема, видатки на транспорт (у тому числі й дорожнє господарство), які безпосередньо пов'язані з життєдіяльністю населення, становили 0,7 % (або на 0,1 в. п. менше за 2012 рік).

Таблиця 3.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2011–2013 роки порівняно з попереднім періодом (%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	110,3	105,7	117,3	118,1	113,7	124,1	102,7	106,0	98,6
– житлово-комунальне господарство	159,8	38,4	182,2	231,1	117,1	235,5	38,4	25,5	38,7
– охорону здоров'я	109,4	116,7	107,6	119,4	111,1	121,6	105,3	113,4	103,4
– духовний і фізичний розвиток	93,3	74,2	108,9	126,8	143,3	117,7	100,2	93,1	104,9
– освіту	108,1	94,5	115,7	117,7	111,1	120,8	103,9	102,3	104,6
– соціальний захист і соціальне забезпечення	100,9	91,7	118,9	118,8	118,4	119,5	115,8	117,7	112,9

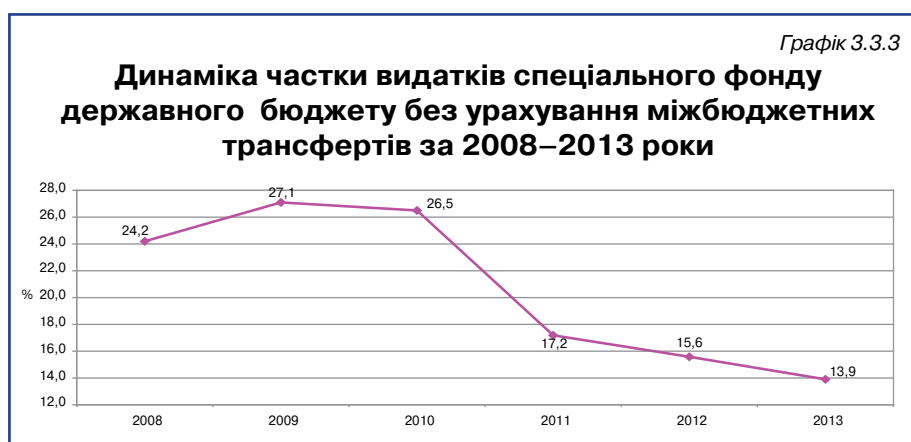
ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Рівень виконання річного плану **видатків Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів** збільшився на 0,5 в. п. щодо минулорічного показника і становив 93,2 %. Обсяг цих видатків збільшився порівняно з 2012 роком на 2,0 % і становив 403,5 млрд грн (див. таблицю 3.3.1).

Видатки Державного бюджету України без урахування міжбюджетних трансфертів склали 287,6 млрд. грн., що більше минулорічного показника на 16,4 млрд грн, або на 6,0 %. Рівень виконання річного плану становив 92,5 %, що на 1,7 в. п. вище минулорічного.

Із загального фонду було профінансовано 247,7 млрд грн, що на 8,2 % більше відповідного показника 2012 року і становить 96,5 % річних планових призначень, зі спеціального фонду – 39,9 млрд грн, що менше показника попереднього року на 5,7 %. Рівень виконання річного плану по спеціальному фонду становить 73,6 % (за 2012 рік – 76,1 %).

Скорочення частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів у 2013 році є негативним фактором. У загальній сумі видатків цей показник зменшився порівняно з минулорічним показником на 1,7 в. п. і склав 13,9 %, що є найнижчим значенням за аналізований період (див. графік 3.3.3).

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Порівняно з показниками минулого року спостерігалось зростання видатків державного бюджету в цілому (див. діаграму 3.3.2).

Найбільше зростання видатків у номінальному вираженні відбулося за такими напрямками:

- соціальний захист та соціальне забезпечення – на 13,3 млрд грн, або на 17,7 %;
- загальнодержавні функції – на 6,1 млрд грн, або на 13,8 %, у складі яких видатки на обслуговування боргу – на 7,5 млрд грн, або на 30,9 %;
- громадський порядок, безпека та судова влада – на 2,7 млрд грн, або на 7,5 %;
- охорона здоров'я – на 1,5 млрд грн, або на 13,4 %.

Найвищі показники виконання річного плану демонструють видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (99,2 %), видатки на загальнодержавні функції (95,4 %) та видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу (94,9 %) (див. діаграму 3.3.2).

Низькі рівні виконання, як і в попередньому році, спостерігаються за видатками на охорону навколишнього природного середовища (рівень виконання – 55,4%), житлово-комунальне господарство (75,9 %).

Однак, незважаючи на невисокий рівень виконання видатків на охорону навколишнього природного середовища, за позитивне слід відмітити їх зростання у номінальному вираженні – на 0,5 млрд грн. Водночас видатки на житлово-комунального господарства знизилися на 0,3 млрд грн.

У структурі видатків спостерігається зменшення часток міжбюджетних трансфертів, видатків на економічну діяльність, духовний та фізичний розвиток і зростання часток інших видатків державного бюджету (див. таблицю 3.3.3). У цілому темпи приросту міжбюджетних трансфертів знизилися на 6,9 %, при цьому темпи приросту усіх видатків збільшилися та становили 2,0 %.

Таблиця 3.3.3

Видатки державного бюджету за 2011–2013 роки у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %
Загальнодержавні функції, з них:	41 184,3	39 991,1	12,0	46 148,4	44 010,7	11,1	52 527,5	50 101,1	12,4
• обслуговування боргу	23 226,5	23 134,4	6,9	24 492,1	24 196,6	6,1	32 558,0	31 677,1	7,9
Оборона	14 488,9	13 240,9	4,0	17 374,1	14 485,7	3,7	16 160,7	14 843,0	3,7
Громадський порядок, безпека та судова влада	33 336,7	32 414,2	9,7	38 160,8	36 469,8	9,2	41 282,2	39 190,9	9,7
Охорона навколишнього природного середовища	4 631,3	3 008,2	0,9	7 781,6	4 135,4	1,0	8 285,1	4 595,0	1,1
Житлово-комунальне господарство	1 200,7	324,2	0,1	785,8	379,6	0,1	127,7	96,9	0,0
Охорона здоров'я	10 903,3	10 193,7	3,1	12 520,6	11 358,5	2,9	14 052,6	12 879,3	3,2
Духовний та фізичний розвиток	4 145,3	3 830,2	1,1	6 441,6	5 488,5	1,4	5 531,3	5 111,9	1,3
Освіта	29 212,3	27 231,9	8,2	32 494,1	30 243,2	7,6	33 580,7	30 943,1	7,7
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	64 359,9	63 533,4	19,1	77 446,5	75 254,4	19,0	89 328,7	88 547,3	21,9

Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %
• соціальний захист пенсіонерів	58 317,2	58 317,2	17,5	64 494,1	64 494,1	16,3	83 233,6	83 233,6	20,6
Економічна діяльність, у т.ч.:	55 537,7	44 771,5	13,4	59 461,9	49 396,0	12,5	50 088,8	41 299,2	10,2
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	10 804,4	7 487,0	2,2	10 626,4	7 365,3	1,9	9 550,3	7 560,7	1,9
• паливно-енергетичний комплекс	12 406,7	10 915,2	3,3	19 529,5	17 270,1	4,4	16 241,9	15 389,2	3,8
• транспорт	17 945,5	14 735,4	4,4	14 499,7	12 847,9	3,2	17 930,0	14 202,6	3,5
• інші видатки на економічну діяльність	14 381,1	11 633,9	3,5	14 806,2	11 912,8	3,0	6 366,6	4 146,7	1,0
Міжбюджетні трансферти	96 516,3	94 875,0	28,4	128 425,3	124 459,6	31,5	121 965,6	115 848,3	28,7
Усього	355 516,6	333 414,5	100,0	427 040,7	395 681,5	100,0	432 930,9	403 456,0	100,0

Якщо розглянути видатки за більш деталізованими напрямками, то у їх структурі спостерігається деякий перерозподіл (див. таблицю 3.3.4).

Таблиця 3.3.4

Порівняння видатків державного бюджету за 2012–2013 роки за функціональною класифікацією видатків та кредитування

Найменування показників згідно з функціональною класифікацією видатків та кредитування	Виконано за 2012 рік, млн грн	Виконано за 2013 рік, млн грн	Зміна показника (+/-) 2013 року проти 2012 року, млн грн	Структура збільшення видатків 2013 року проти 2012 року, %	Темпи зростання видатків 2013 року проти 2012 року, %
УСЬОГО ВИДАТКІВ, у тому числі:	395 681,5	403 456,1	7 774,6	x	102,0
Зменшення видатків, усього, у т.ч.:	175 461,9	147 294,8	-28 167,1	x	83,9
Проведення виборів та референдумів	2 028,1	110,9	-1 917,2	x	5,5
Паливно-енергетичний комплекс	17 270,1	15 389,2	-1 880,9	x	89,1
Інші галузі економіки	6 419,9	956,4	-5 463,5	x	14,9
Інша економічна діяльність	2 173,5	884,3	-1 289,2	x	40,7
Соціальний захист інших категорій населення	7 178,1	2 659,6	-4 518,5	x	37,1
Міжбюджетні трансферти	124 459,6	115 848,3	-8 611,3	x	93,1
Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки в галузях економіки й у сферах духовного та фізичного розвитку, освіти, соціального захисту, громадського порядку та судової влади	2 382,9	1 837,6	-545,3	x	77,1
Комунальне господарство	376,7	82,8	-293,9	x	22,0
Санітарно-профілактичні та протиепідемічні заходи і заклади	1 907,0	1 069,3	-837,7	x	56,1
Фізична культура і спорт	1 979,9	1 874,6	-105,3	x	94,7
Засоби масової інформації	1 387,1	1 016,0	-371,1	x	73,2
Позашкільна освіта та заходи зі позашкільної роботи з дітьми, програми матеріального забезпечення навчальних закладів	849,1	703,7	-145,4	x	82,9
Інші галузі економіки (у складі видатків на економічну діяльність)	1 340,1	558,1	-782,0	x	41,6
Соціальний захист безробітних, на випадок непрацевдатності, допомога у вирішенні житлового питання, інша діяльність у сфері соціального захисту	2 690,1	1 699,9	-990,2	x	63,2
Інше зменшення видатків	3 019,5	2 604,1	-415,4	x	86,2
Збільшення видатків, усього, у т.ч.:	220 219,6	256 161,2	35 941,6	100,0	116,3
Обслуговування боргу	24 196,6	31 677,1	7 480,5	20,8	130,9
Військова оборона, освіта, інша діяльність у сфері оборони	13 874,7	14 325,7	451,0	1,3	103,3

Найменування показників згідно з функціональною класифікацією видатків та кредитування	Виконано за 2012 рік, млн грн	Виконано за 2013 рік, млн грн	Зміна показника (+/-) 2013 року проти 2012 року, млн грн	Структура збільшення видатків 2013 року проти 2012 року, %	Темпи зростання видатків 2013 року проти 2012 року, %
Громадський порядок, безпека та судова влада	36 135,5	39 041,3	2 905,8	8,1	108,0
Інші галузі економіки (у складі видатків на економічну діяльність)	8 055,4	8 346,2	290,8	0,8	103,6
Транспорт	12 847,9	14 202,6	1 354,7	3,8	110,5
Поліклініка і амбулаторії, швидка та невідкладна допомога	663,0	1 639,4	976,4	2,7	247,3
Інша діяльність у сфері охорони здоров'я	2 423,6	3 217,7	794,1	2,2	132,8
Дошкільна, загальна середня, професійно-технічна, вища та післядипломна освіта; інші заклади та заходи у сфері освіти	28 698,2	29 573,4	875,2	2,4	103,0
Соціальний захист пенсіонерів	64 494,1	83 233,6	18 739,5	52,1	129,1
Інше збільшення видатків	28 830,6	30 904,4	2 073,8	5,8	107,2

ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Як свідчать дані таблиці 3.3.5, зростання видатків відбулося тільки за окремими статтями економічної класифікації. Як і в минулому році, скоротилися капітальні видатки (скорочення на 39,5 %). За рахунок цього частка капітальних видатків у загальній сумі видатків зменшилася на 3,1 в. п. до 4,4 %.

Таблиця 3.3.5

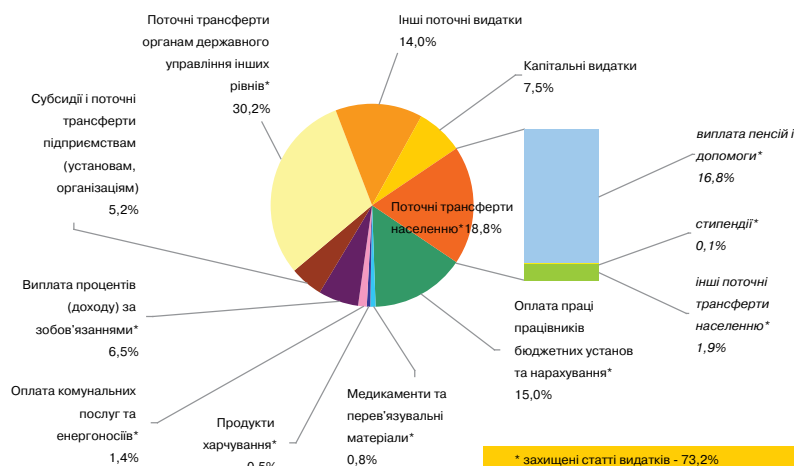
Видатки державного бюджету (з міжбюджетними трансфертами) за 2011–2013 роки у розрізі економічної класифікації

Роки Видатки згідно з економічною класифікацією	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Поточні видатки	311 548,5	302 173,1	97,0	381 756,5	366 180,3	95,9	403 147,4	385 611,8	95,7
Оплата праці працівників бюджетних установ	41 712,3	41 517,9	99,5	45 769,2	45 272,4	98,9	48 790,7	48 632,7	99,7
Нарахування на заробітну плату	13 080,9	12 945,8	99,0	14 794,1	14 501,9	98,0	15 817,8	15 681,0	99,1
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2 655,5	2 603,9	98,1	3 250,3	3 197,4	98,4	3 730,8	3 625,1	97,2
Продукти харчування	2 182,6	2 138,9	98,0	2 129,2	2 081,3	97,7	1 965,5	1 923,9	97,9
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	4 336,4	4 187,4	96,6	5 634,8	5 391,8	95,7	5 629,4	5 330,3	94,7
Обслуговування боргових зобов'язань	24 655,9	24 591,2	99,7	25 989,1	25 753,3	99,1	35 226,9	34 409,3	97,7
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	15 486,5	14 468,2	93,4	22 277,6	20 528,7	92,1	20 576,9	19 268,8	93,6
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	89 607,6	88 311,2	98,6	121 817,3	119 610,4	98,2	117 513,6	113 227,7	96,4
Соціальне забезпечення, у т. ч.:	63 241,7	63 175,5	99,9	75 969,0	74 283,5	97,8	88 535,5	88 404,2	99,9
• виплата пенсій і допомоги	60 371,2	60 367,0	100,0	66 560,3	66 557,2	100,0	84 508,9	84 505,8	100,0
• стипендії	259,2	258,6	99,8	285,9	282,5	98,8	294,9	294,2	99,8
• інші поточні трансферти населенню	2 611,3	2 550,0	97,7	9 122,8	7 443,8	81,6	3 731,7	3 604,2	96,6
Інші поточні видатки	54 589,1	48 233,1	88,4	64 125,9	55 559,5	86,6	65 360,3	55 108,8	84,3
Капітальні видатки, з них:	43 727,7	31 241,4	71,4	45 038,2	29 501,2	65,5	29 584,1	17 844,2	60,3
Капітальне будівництво (придбання)	2 951,2	1 701,7	57,7	3 599,9	2 609,9	72,5	2 225,3	1 105,2	49,7
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	1 990,2	814,9	40,9	5 017,8	2 855,0	56,9	3 745,3	1 941,3	51,8
Капітальні трансферти	32 067,3	23 457,3	73,2	30 191,5	19 973,2	66,2	18 453,8	10 719,7	58,1
Нерозподілені видатки	240,4	0,0	0,0	246,0	0,0	0,0	199,4	0,0	0,0
Усього видатків (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)	355 516,6	333 414,5	93,8	427 040,7	395 681,5	92,7	432 930,9	403 456,0	93,2

Структура видатків державного бюджету у розрізі економічної класифікації дещо змінилася порівняно з минулим роком (див. діаграми 3.3.3 і 3.3.4).

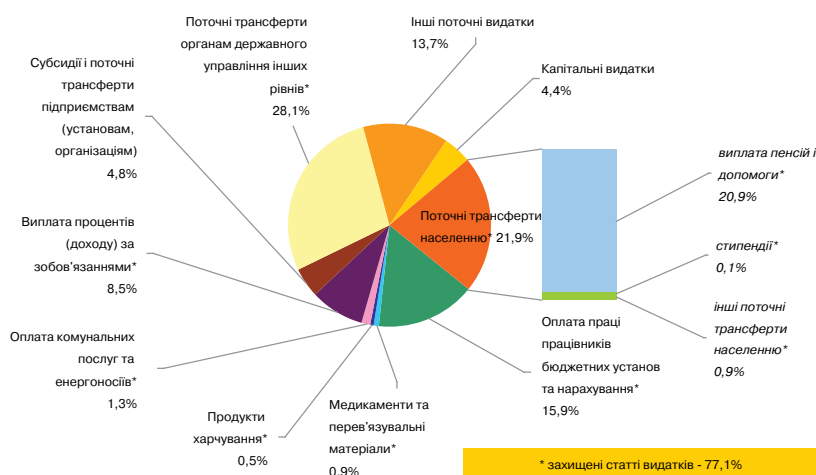
Діаграма 3.3.3

Структура видатків державного бюджету за 2012 рік у розрізі економічної класифікації

Діаграма 3.3.4

Структура видатків державного бюджету за 2013 рік у розрізі економічної класифікації

Зміна структури видатків за економічною класифікацією пов'язана з окремими структурними змінами. Зокрема, суттєво погіршилася спроможність бюджету щодо здійснення капітальних вкладень.

Так, частка поточних видатків зросла до 95,6 %, що відбулося за рахунок видатків на соціальне забезпечення, частка яких збільшилася на 3,1 в. п., зокрема на виплату пенсій і допомог – на 4,1 в. п., і на них припадало близько п'ятої частини усіх видатків державного бюджету. На поточні трансферти органам державного управління інших рівнів спрямовано 28,1 % усіх видатків бюджету, однак їх частка впала

на 2,1 в. п. порівняно з минулим роком, оплату праці та нарахування на неї – 15,9 %, обслуговування боргових зобов'язань – 8,5 %.

Знизився як обсяг, так і рівень виконання капітальних видатків. Так, вони становили 17,8 млрд грн, що на 11,7 млрд грн, або на 39,5 %, менше, ніж у 2012 р. Рівень їх виконання знизився на 5,2 в. п. і склав 60,3 %.

Негативним фактором є підвищення частки захищених статей видатків державного бюджету за економічною класифікацією до 77,1 %, що більше відповідного показника 2012 року на 3,9 в. п.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Стан виконання видаткової частини Державного бюджету України за 2011–2013 роки за програмною класифікацією наведено у додатку А.

У 2013 році виконувалася 651 державна бюджетна програма, або на 28 бюджетних програм менше ніж у 2012 році. 35 бюджетних програм, затверджених у Державному бюджеті на загальну суму 2,6 млрд грн, зовсім не профінансовані.

Найбільше від обсягу річного плану профінансовано програми таких головних розпорядників:

- Генеральна прокуратура – 100,0 %;
- Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення – 99,9 %;
- Управління державної охорони України – 99,7 %;
- Міністерство соціальної політики України – 99,6 %;
- Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України – 99,6 %;
- Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Вища рада юстиції – 99,5 %.

Найнижчий рівень виконання видатків склався за такими розпорядниками:

- Національна акціонерна компанія «Укргазлізінг» – 48,2 %;
- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – 48,5 %;
- Державне космічне агентство України – 49,0 %;
- Державне агентство екологічних інвестицій України – 50,7 %;
- Вищий господарський суд України – 53,9 %.

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 6,0 млрд грн, або 40,9 % річного плану, а **обсяг повернутих кредитів** – 5,5 млрд грн, або 45,6 %. Рівень виконання річного плану з надання кредитів знизився на 9,7 в. п., а з повернення кредитів збільшився на 27,9 в. п.

Показники надання і повернення кредитів до Державного бюджету України за три останні роки відображено у таблиці 3.3.6.

Таблиця 3.3.6

**Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету
за 2011–2013 роки**

Показники	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	-1 946,4	4 712,0	x	-983,2	3 856,3	x	2 548,7	477,5	x
– надання кредитів	13 254,8	7 000,6	52,8	12 219,1	6 188,4	50,6	14 655,1	6 000,0	40,9
– повернення кредитів	-15 201,2	-2 288,6	15,1	-13 202,3	-2 332,1	17,7	-12 106,4	-5 522,5	45,6

Найбільше **кредитів** із державного бюджету було надано у сфері сільського та дорожнього господарства, енергетики та вугільної промисловості, зокрема:

- Державному агентству автомобільних доріг України за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – 2,7 млрд грн;
- Міністерству енергетики та вугільної промисловості України за бюджетною програмою «Будівництво, реконструкція та технічне переоснащення об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за рахунок коштів, залучених під державні гарантії на поворотній основі)» – 0,95 млрд грн;
- Міністерству аграрної політики та продовольства України за бюджетною програмою «Формування Аграрним фондом державного інтервенційного фонду, а також закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 0,6 млрд грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулося за іншою економічною діяльністю.

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерство фінансів України за програмами:
 - «Повернення бюджетних коштів, наданих на поворотній основі на виконання окремих заходів» – 3,7 млрд грн;
 - «Повернення позик, наданих для фінансування проєктів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 0,7 млрд грн;
- Міністерство аграрної політики та продовольства України за програмою «Повернення коштів, наданих на формування Аграрним фондом державного інтервенційного фонду, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 0,95 млрд грн.

3.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА 2013 РІК

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, **до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів)** за 2013 рік надійшло 221,0 млрд грн, що на 1,9 %, або на 4,4 млрд грн, менше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 105,2 млрд грн, що на 4,4 % більше, ніж за 2012 рік.

Рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 93,5 % проти 103,4 % за даними попереднього року.

Виконання доходної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1

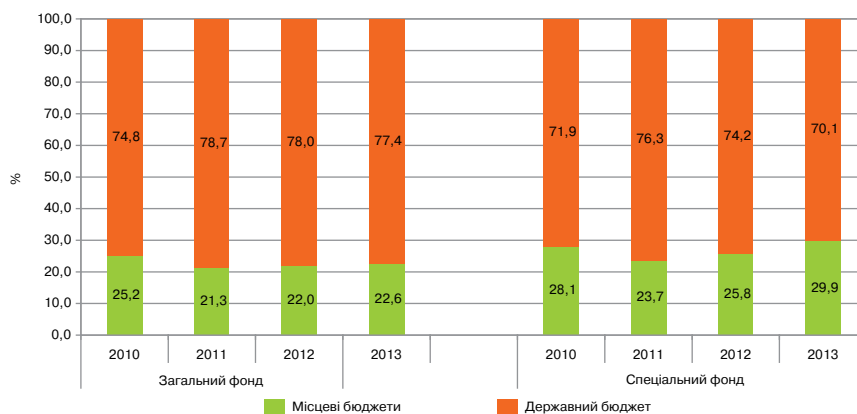
Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2011–2013 роки

Доходи	Факт за 2011 рік	Факт за 2012 рік	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	План на 2013 рік з урахуванням внесених змін	Факт за 2013 рік	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	86 456,6	100 813,8	103 141,4	112 483,5	105 171,1	102,0	93,5
– загальний фонд	71 391,2	81 207,9	89 553,1	91 689,5	84 892,1	94,8	92,6
– спеціальний фонд	15 065,4	19 605,9	13 588,3	20 794,0	20 279,0	149,2	97,5

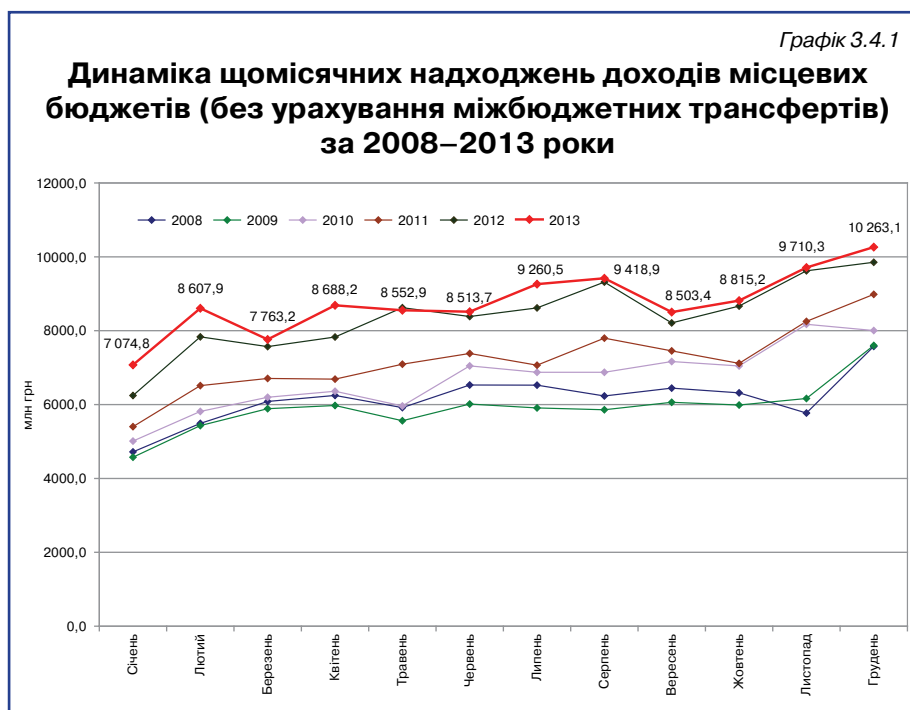
Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 23,8 %. Збільшення порівняно з минулим роком склало 1,1 в. п. Приріст відбувся як у частині спеціального (+ 4,1 в. п.), так і у частині загального фонду (+ 0,6 в. п.) (див. діаграму 3.4.1).

Діаграма 3.4.1

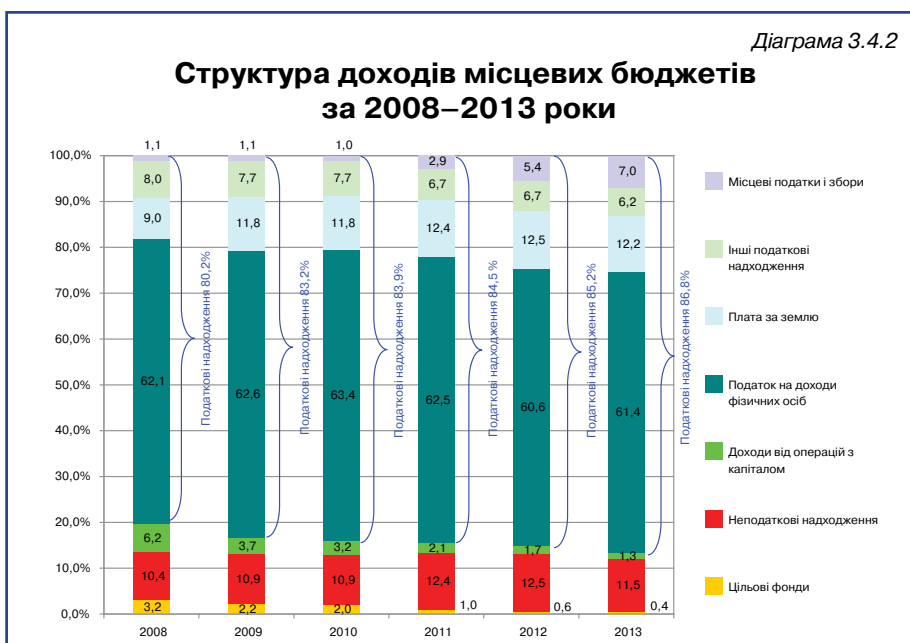
Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за 2010–2013 роки

Порівняно з попереднім роком, у 2013 році спостерігалася тенденція до зниження темпів зростання щомісячних надходжень, що відображає погіршення макроекономічної ситуації в країні (див. графік 3.4.1).

У структурі доходів місцевих бюджетів п'ятий рік поспіль спостерігається збільшення частки податкових надходжень. Таке зростання відбулося, в першу чергу, за рахунок місцевих податків і зборів, частка яких збільшилася на 1,6 в. п. до 7,0 %. Основним чинником збільшення цієї частки є зростання надходжень єдиного податку (див. діаграму 3.4.2).

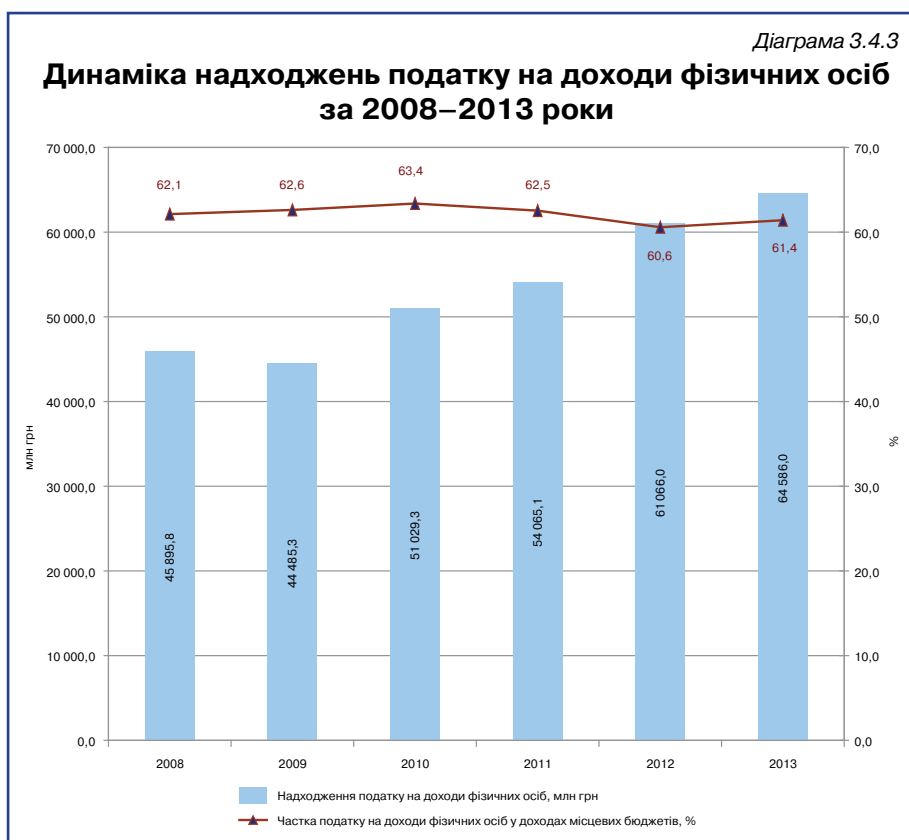
ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Податкові надходження складають 86,8 % доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Їх обсяг становить 91,2 млрд грн, що на 6,2 % більше від минулорічного показника.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів – 61,4 % від загальних надходжень місцевих бюджетів. Частка податку у доходах загального фонду місцевих бюджетів складає 76,1 %. Надходження цього податку склали 64,6 млрд грн, що на 6,9 % більше за відповідний показник минулого року. Річний план з надходжень податку виконано на 92,3 %, водночас у попередньому році – 97,0 %.

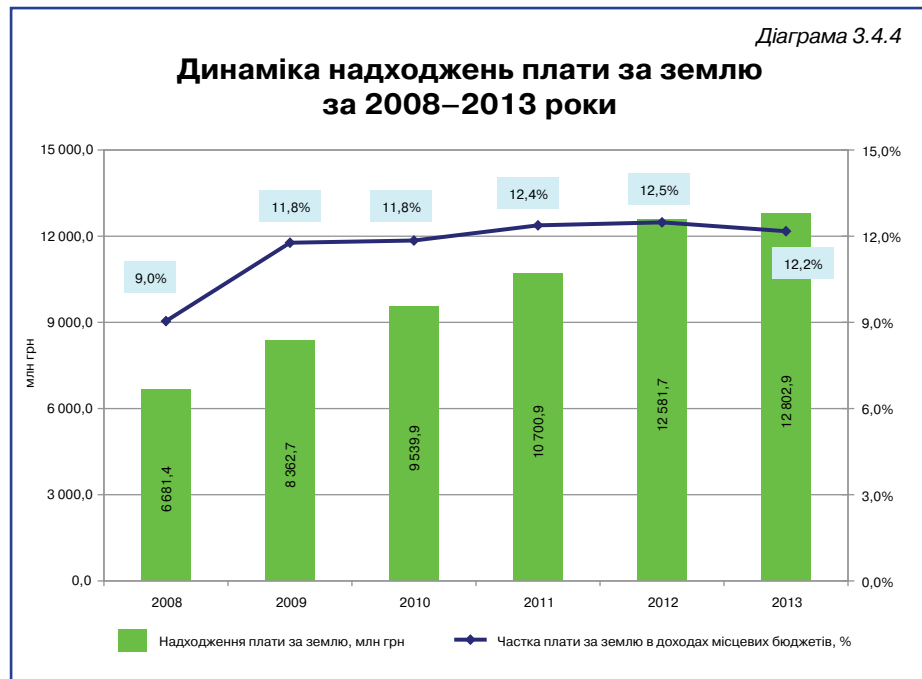
Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб відображена на діаграмі 3.4.3.

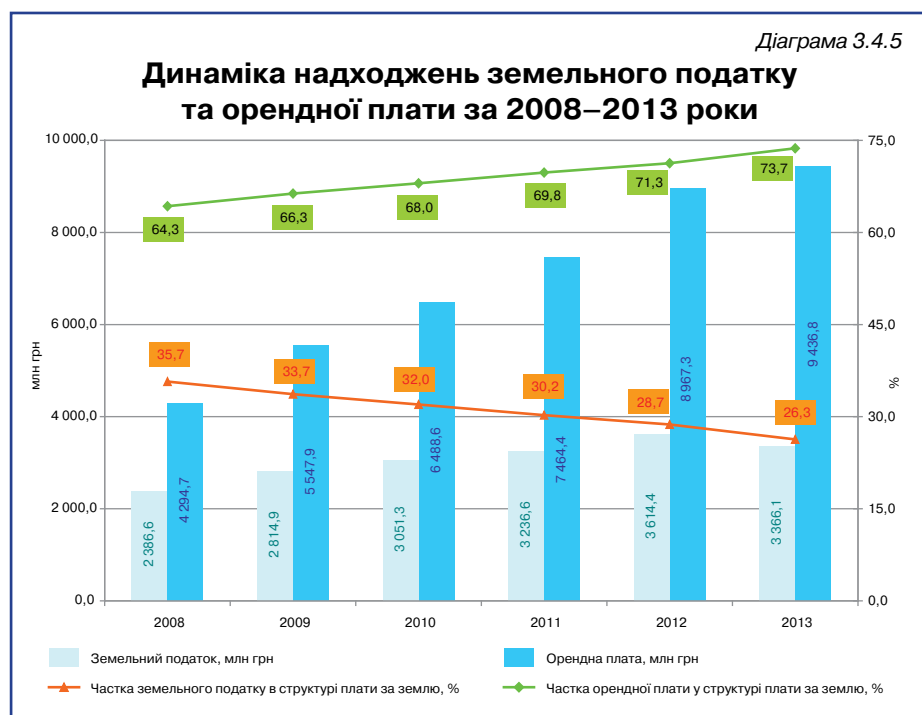
ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є **плата за землю**. З цього джерела надійшло понад 12,8 млрд грн, що на 1,8 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 3.4.4).

Річний план з надходжень податку виконано лише на 87,3 %. Відсутність позитивної динаміки зміни темпів приросту надходжень із цього джерела свідчить про необхідність перегляду підходів до визначення бази оподаткування земельним податком.

У 2013 році продовжилася тенденція до збільшення частки орендної плати за земельні ділянки з одночасним зменшенням земельного податку. Це пояснюється тим, що ставки орендної плати не переглядаються у бік збільшення, водночас ставки земельного податку є фіксованими. А отже, за такої схеми оподаткування землі можна прогнозувати подальше нарощування обсягів надходжень орендної плати на фоні значно більш повільного збільшення власне земельного податку з одночасною відсутністю помітних темпів приросту надходжень із цього джерела (див. діаграму 3.4.5).

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

До місцевих бюджетів від **місцевих податків і зборів** у 2013 році надійшло 7,3 млрд грн, що більше на 34,0 %, ніж у попередньому році. Їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів зросла і склала 7,0 % (див. діаграму 3.4.6), а у структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів – 8,6 %.

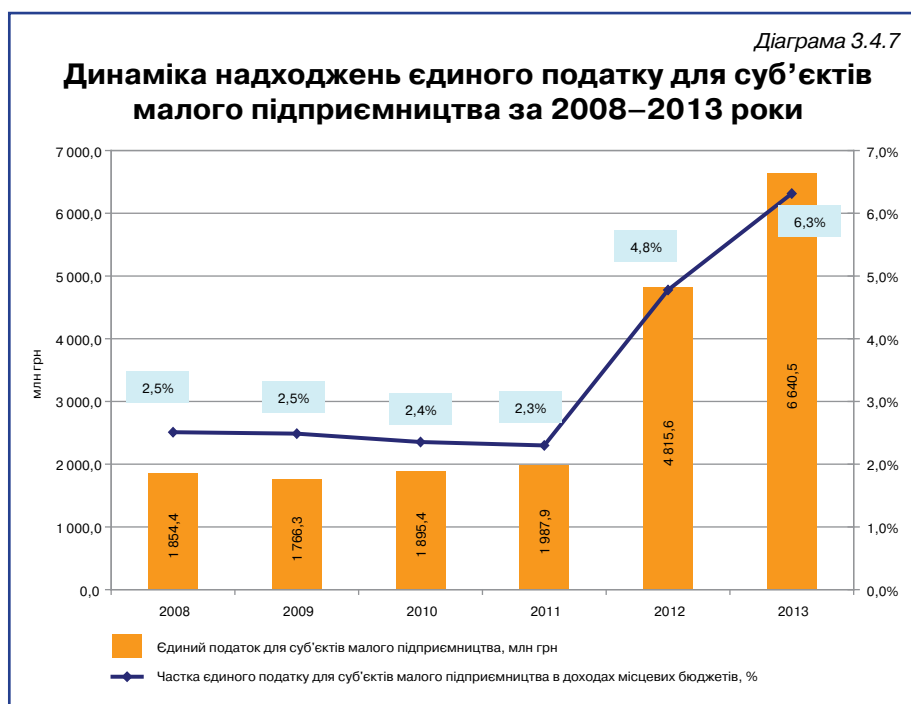
Нагадаємо, що у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України з 2011 року структура місцевих податків і зборів зазнала суттєвих змін. Так, відбулося скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14-ти до 5-ти. Проте включення до їх складу єдиного податку спричинило підвищення питомої ваги місцевих податків і зборів у структурі доходів місцевих бюджетів.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Відтак, найвагомішим серед місцевих податків і зборів є **єдиний податок**, якого надійшло 6,6 млрд грн, що у 1,4 раза більше за обсяги надходжень 2012 року (див. діаграму 3.4.7).

Річний план перевиконано на 15,6 %, або на 0,9 млрд грн, що відповідає оцінкам експертів ІБСЕД, наведеним у виданні «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2013 року».

Зазначимо, що таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва.

На діаграмі 3.4.8 представлена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Одним із нововведень Податкового кодексу України стало впровадження загальнодержавного **екологічного податку** на заміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища. Від цього джерела до місцевих бюджетів надійшло 1,5 млрд грн, а його частка у структурі доходів місцевих бюджетів склала 1,5 %.

Зазначимо, що з 1 січня 2011 року екологічний податок сплачують усі, хто використовує паливо для транспортних засобів, у тому числі суб'єкти господарювання, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які користуються автомобілями. Податковим кодексом передбачається справляння екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення через податкових агентів, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю паливом.

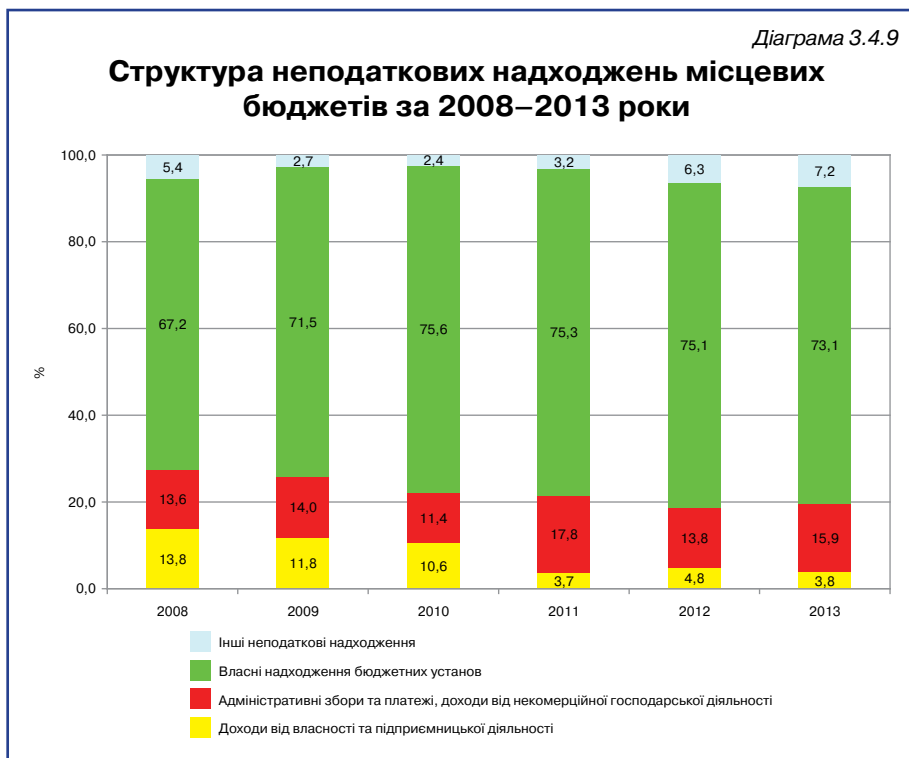
Таким чином, екологічний податок сплачується платниками податку під час придбання палива, а податковими агентами, які реалізують паливо, цей податок утримується та сплачується до бюджету.

До кінця 2012 року нарахування цього податку здійснювалося з розрахунку 50 % ставки, визначеної Податковим кодексом. У 2013 році застосовується 75 % ставки, а з 1 січня 2014 року буде застосовуватися 100 % ставки.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Обсяг **неподаткових надходжень** місцевих бюджетів склав 12,1 млрд грн, що на 4,0 % менше, ніж відповідний показник 2012 року.

У структурі неподаткових надходжень відмічається збільшення адміністративних зборів та платежів на 2,1 в. п., або до 15,9 %, та інших неподаткових надходжень – на 0,9 в. п.; частки власних надходжень бюджетних установ і доходів від власності та підприємницької діяльності скоротилися на 2,0 в. п. та 1,0 в. п. відповідно (див. діаграму 3.4.9).

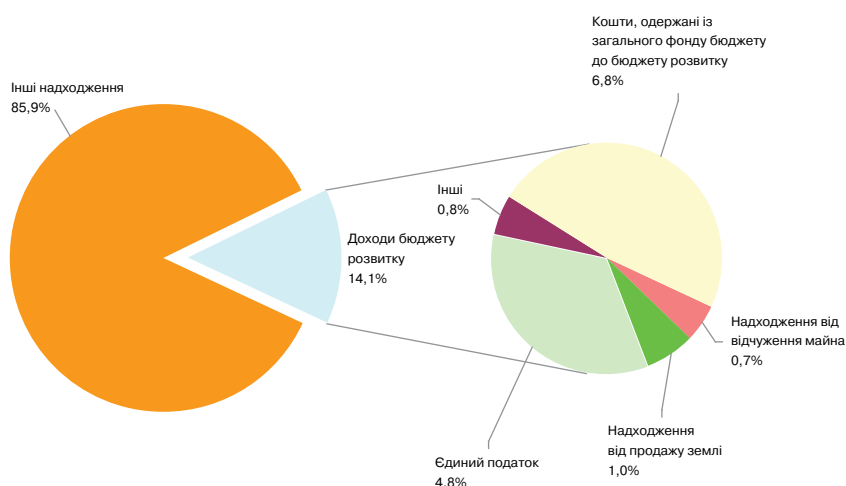
Найбільшою за обсягом статтею неподаткових надходжень до місцевих бюджетів, як традиційно склалося, є **власні надходження бюджетних установ**. Їх обсяг становив 8,9 млрд грн, що на 6,6 % менше, ніж у попередньому році.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Надходження бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) у 2013 році склали 13,2 млрд грн, що на 7,6 % менше від показника минулого року. Відповідно, відбулося певне зменшення частки цих доходів у загальній структурі доходів місцевих бюджетів до 12,5 %, що менше за аналогічний показник 2012 року на 1,6 в. п. (див. діаграми 3.4.10 і 3.4.11).

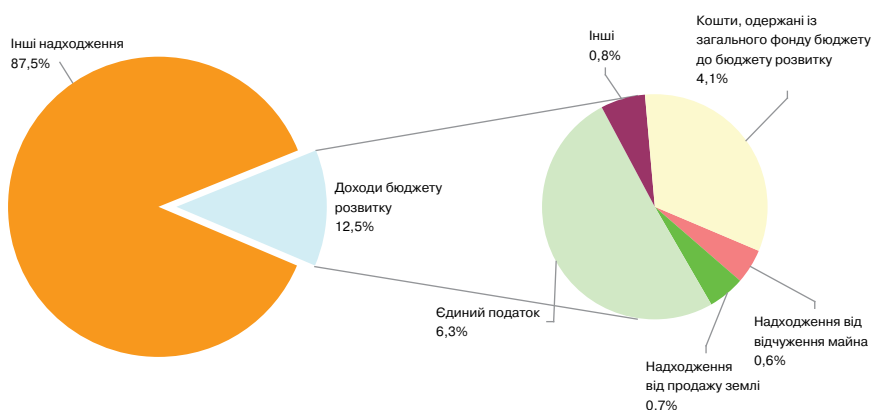
Діаграма 3.4.10

Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2012 рік

Діаграма 3.4.11

Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за 2013 рік

Відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, з 1 січня 2011 року надходження від справляння єдиного податку зараховуються до бюджету розвитку. За результатами 2013 року ці надходження стали основним дохідним джерелом – 50,4 % усіх доходів бюджету розвитку.

Другим основним джерелом доходів були кошти, одержані з загального фонду бюджету, – 4,3 млрд грн, або 32,8 %.

Надходження від інших видів доходів склали 6,4 % усіх доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів, у тому числі:

- дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств – 23,6 млн грн, або 0,2 %;
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів – 249,3 млн грн, або 1,9 %;
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (запроваджено з 1 січня 2012 року) – 571,2 млн грн, або 4,3 %.

Крім того, до бюджету розвитку включаються надходження від продажу землі (728,8 млн грн, або 5,5 %) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (641,5 млн грн, або 4,9 %).

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 219,8 млрд грн, що менше відповідного показника 2012 року на 1,2 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 218,2 млрд грн, що менше показника 2012 року на 1,4 %.

Розрахункові показники Міністерства фінансів України на 2013 рік виконано на 99,7 %, у т. ч. за видатками загального фонду – 98,7 %, спеціального фонду – 109,1 %. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2013 рік, становить 89,6 %.

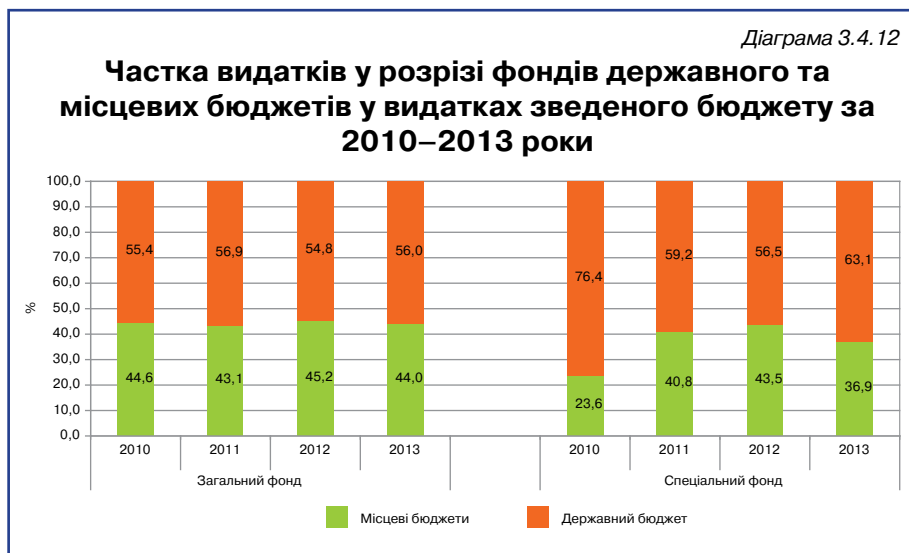
Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.2.

Таблиця 3.4.2

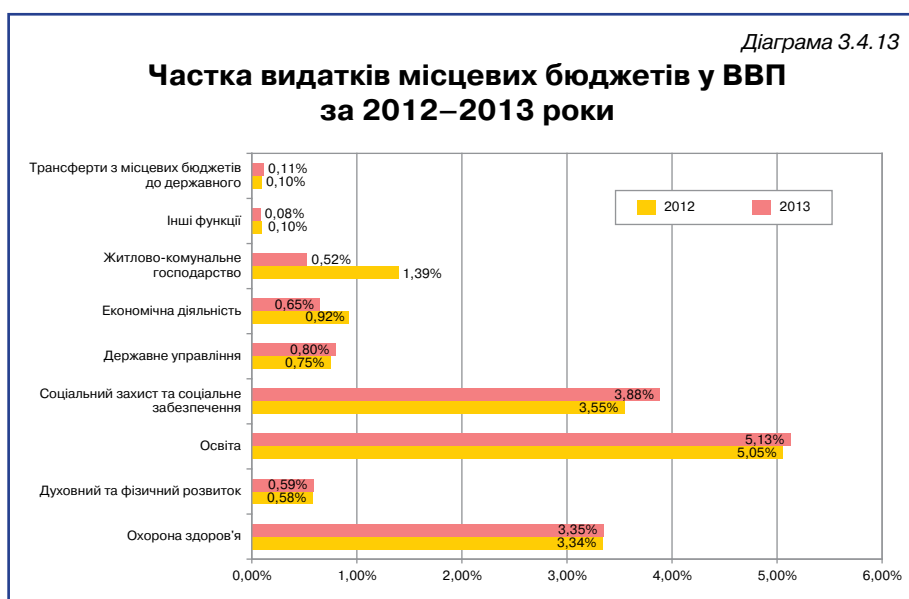
Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за 2011–2013 роки

Видатки	Факт за 2011 рік	Факт за 2012 рік	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	План на 2013 рік з урахуванням внесених змін	Факт за 2013 рік	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	178 070,5	221 232,8	218 852,9	243 539,0	218 236,1	99,7	89,6
– загальний фонд	149 833,2	188 638,6	197 470,7	202 664,2	194 900,9	98,7	96,2
– спеціальний фонд	28 237,3	32 594,2	21 382,2	40 874,8	23 335,2	109,1	57,1

Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 43,1 %, що на 1,8 в. п. менше, ніж аналогічний показник 2012 року. При цьому частка видатків загального фонду порівняно з попереднім роком зменшилася на 1,2 в. п. і склала 44,0 %, частка видатків спеціального фонду скоротилась на 6,6 в. п. до 36,9 % (див. діаграму 3.4.12).

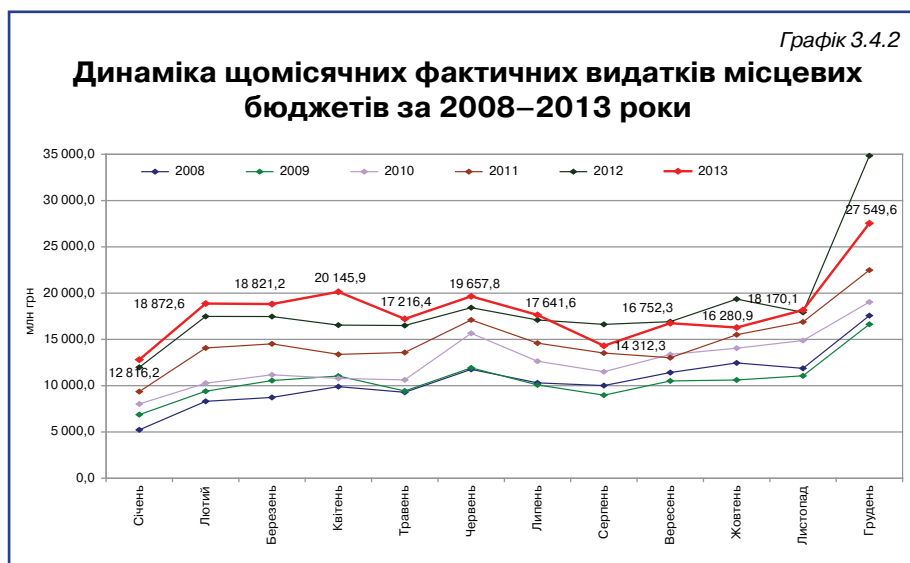

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України¹⁷ за даними 2013 року становить 15,1 %, що на 0,7 в. п. менше за відповідний показник попереднього року. Найсуттєвіші зменшення цього показника спостерігаються за видатками на житлово-комунальне господарство – на 0,9 в. п. та за видатками на економічну діяльність – на 0,3 в. п. (див. діаграму 3.4.13). Найбільше зростання частки відбулося за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення (+0,3 в. п.).

¹⁷ Частка місцевих бюджетів у ВВП

Динаміка видатків місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції минулих років (див. графік 3.4.2) за винятком серпня, коли видатки зменшилися порівняно з липнем на 18,9 % – найбільшу за останні сім років величину (у післякризовому 2009 році темп скорочення становив 11,0 %). У червні спостерігалось традиційне щорічне зростання видатків місцевих бюджетів порівняно з травнем через виплату відпускних працівникам освіти. У вересні обсяги видатків місцевих бюджетів зросли порівняно з серпнем на 17,1 % і майже досягли аналогічного минулорічного показника. У грудні спостерігалось щорічне зростання обсягів видатків, однак вони були на 20,9 % меншими за аналогічний показник 2012 року.

ЗАГАЛЬНИЙ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНДИ

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив 194,9 млрд грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 3,3 %. Виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, становить 96,2 %.

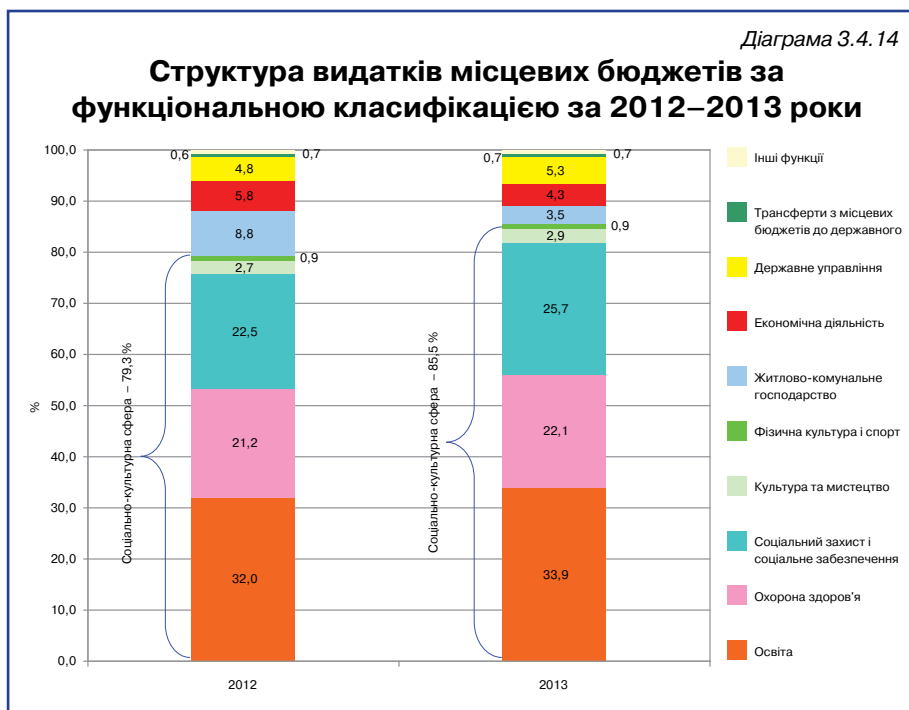
Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі 23,3 млрд грн, що на 28,4 % менше, ніж аналогічний показник попереднього року. Рівень виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, склав 57,1 %, що на 25,4 в. п. менше відповідного рівня 2012 року.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі видатків місцевих бюджетів складає 85,5 %, що на 6,2 в. п. більше рівня попереднього року (див. діаграму 3.4.14).

У структурі видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією відбулися певні зміни. Так, можна відмітити

зростання частки видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення на 3,2 в. п., а також скорочення на 5,3 в. п. та 1,5 в. п. часток видатків на житлово-комунальне господарство та економічну діяльність відповідно.

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився на 6,6 % і склав 188,1 млрд грн.

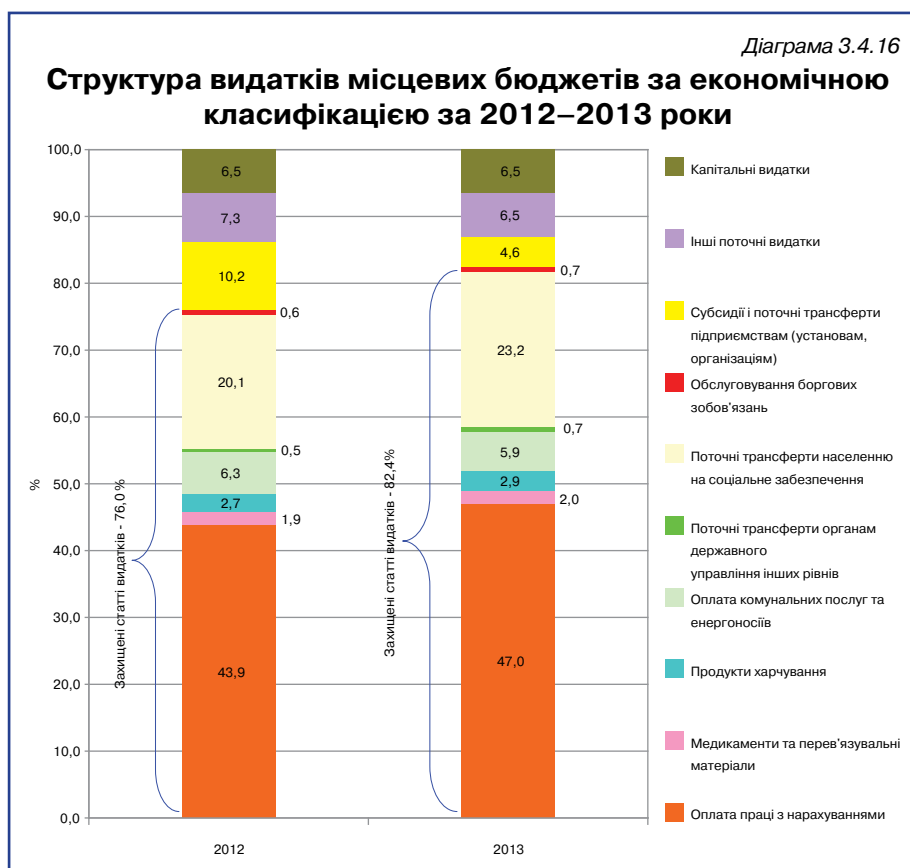
Серед них найбільшими є видатки на освіту – 74,6 млрд грн (або 33,9 % від усіх видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення – 56,5 млрд грн (або 25,7 %), на охорону здоров'я – 48,7 млрд грн (або 22,1 %) (див. діаграму 3.4.14 та 3.4.15).

Видатки на державне управління профінансовано у сумі 11,6 млрд грн, що на 9,7 % більше, ніж за 2012 рік. При цьому їх частка у структурі видатків місцевих бюджетів зросла на 0,5 в. п. і становить 5,3 %.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації 82,4 % усіх видатків місцевих бюджетів припадає на захищені статті, що більше за відповідний показник 2012 року на 6,4 в. п. (див. діаграму 3.4.16).

У структурі видатків місцевих бюджетів відмічається зростання на 3,1 в. п. частки видатків на поточні трансфери населенню на соціальне забезпечення (до 23,2 %) та на стільки само частки видатків на оплату праці з нарахуваннями, що традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками 2013 року 47,0 %. Крім того, спостерігається зменшення на 5,6 в. п. частки видатків на субсидії та поточні трансфери підприємствам (установам, організаціям), а також на 0,4 в. п. – частки видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (до 5,9 %).

У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили понад 205,6 млрд грн, що майже на 0,4 % менше, ніж за 2012 рік. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 14,2 млрд грн, їх обсяги зменшилися майже на 2,0 млрд грн, або на 12,2 % (див. діаграму 3.4.17).

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у 2013 році було перераховано 115,8 млрд грн **міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів**, що становить 95,0 % річного плану. З них до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 98,0 % річного плану. До спеціального фонду надійшло 41,7 % від запланованого на рік обсягу.

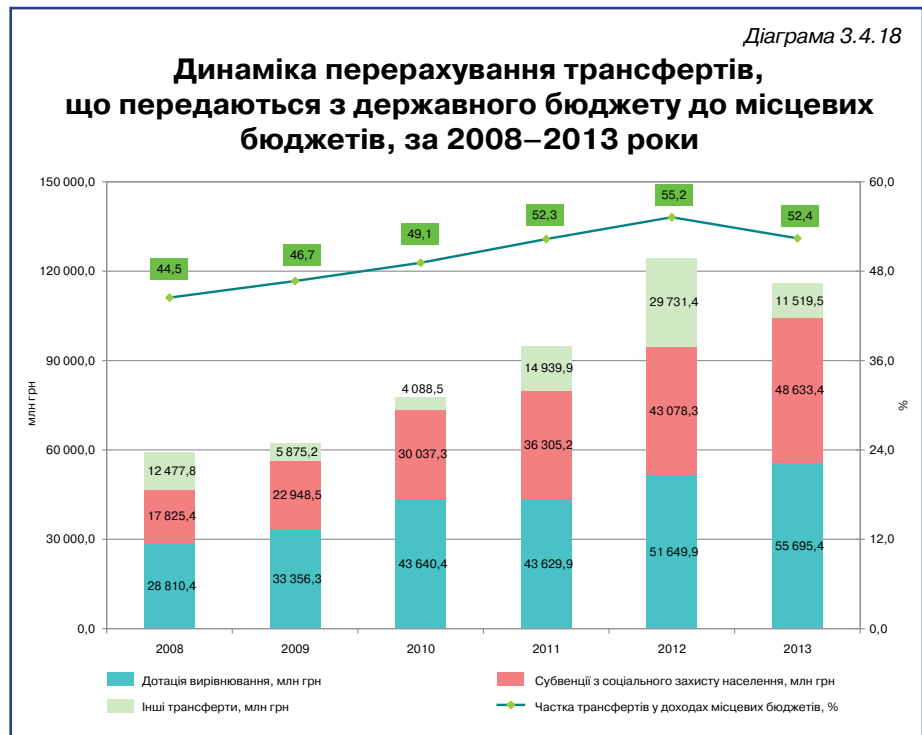
Стан перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих, характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.3.

Таблиця 3.4.3

Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за 2011–2013 роки

Міжбюджетні трансферти	Факт за 2011 рік	Факт за 2012 рік	План на 2013 рік	Факт за 2013 рік	Виконання плану, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	94 875,0	124 459,6	121 965,6	115 848,3	95,0
– загальний фонд	89 743,8	114 625,4	115 421,2	113 116,1	98,0
– спеціальний фонд	5 131,2	9 834,2	6 544,4	2 732,2	41,7

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів становила 52,4 %, що на 2,8 в. п. менше, ніж відповідний показник попереднього року (див. діаграму 3.4.18).

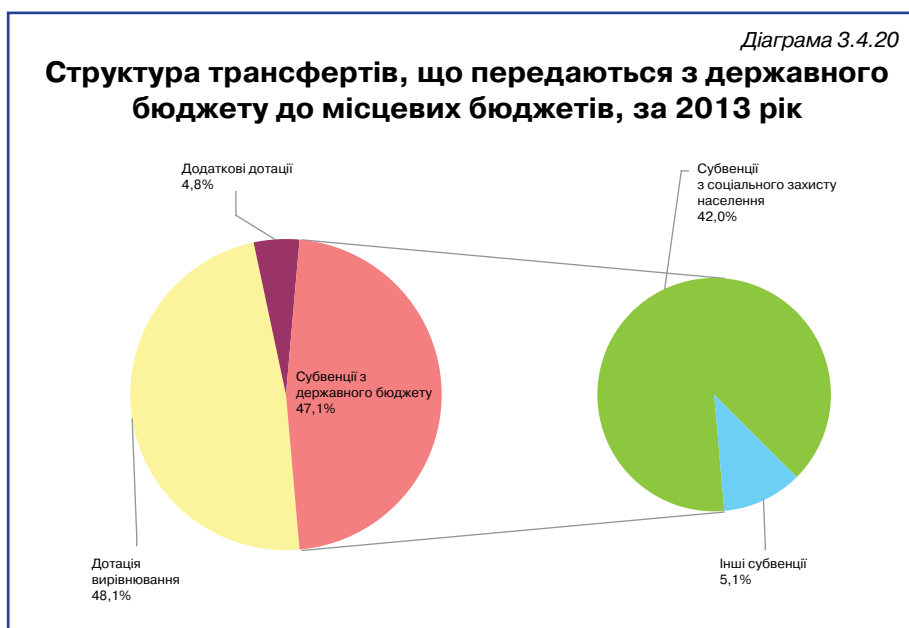
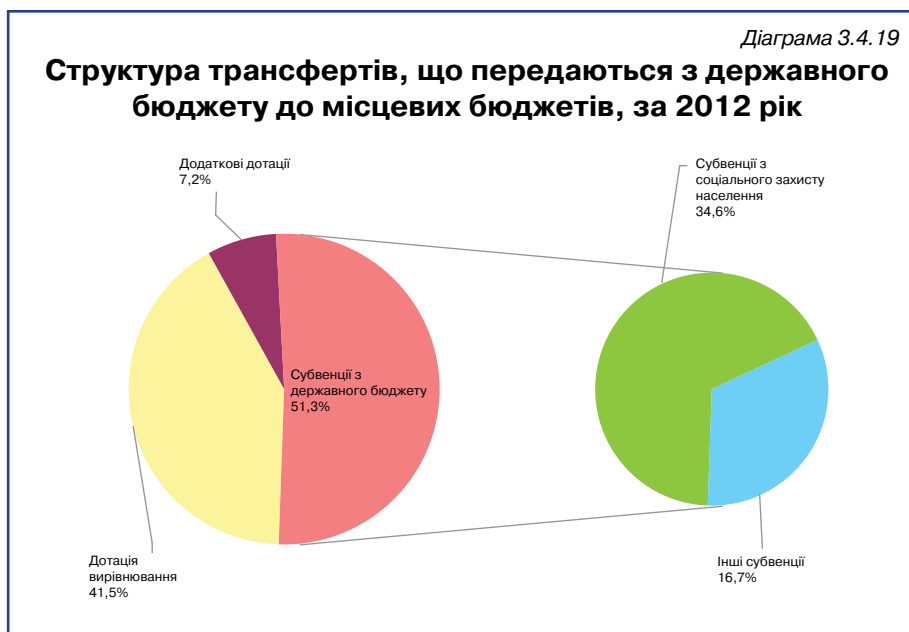

На відміну від попередніх років відбулося зменшення на 6,9 % обсягів міжбюджетних трансфертів порівняно з попереднім роком. Зауважимо, що темп зростання трансфертів вперше за досліджуваний період був нижчим, ніж доходів місцевих бюджетів. (див. графік 3.4.3).

Традиційно у структурі трансфертів найбільшу частку – 48,1 % – складає дотація вирівнювання (у 2012 році вона

становила 41,5 %). При цьому частка субвенцій соціального спрямування зросла на 7,4 в. п. і становила 42,0 % (див. діаграми 3.4.19 та 3.4.20).

ДОТАЦІЯ ВИРІВНЮВАННЯ

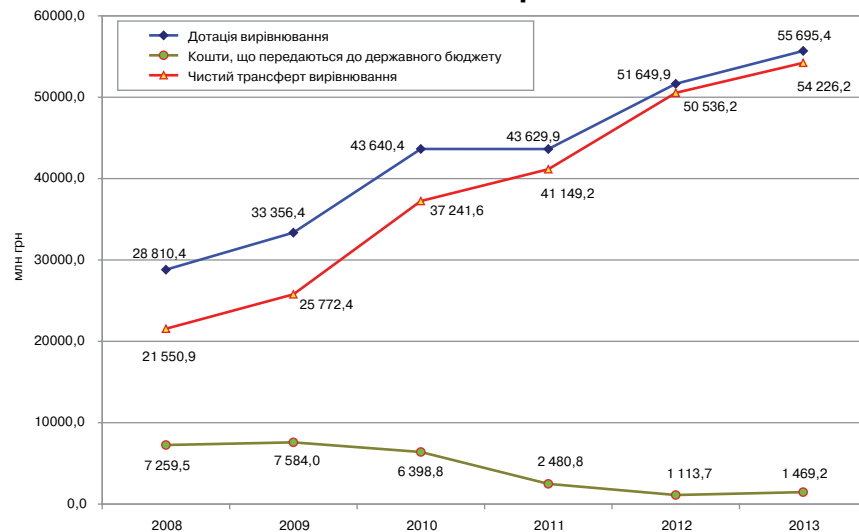
Дотація вирівнювання була перерахована в обсязі 55,7 млрд грн, що становить 100,0 % річного плану, відповідний показник за 2012 рік складав 51,6 млрд грн (див. графік 3.4.4).

Поряд з цим мало місце збільшення на 31,9 % обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету. Таким чином, чистий трансферт вирівнювання¹⁸ склав понад 54,2 млрд грн (див. графік 3.4.4), що на 7,3 % більше, ніж відповідний показник минулого року.

¹⁸ Чистий трансферт вирівнювання – різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передаються до державного бюджету.

Графік 3.4.4

Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за 2008–2013 роки

ІНШІ ДОТАЦІЇ

У 2013 році було перераховано такі додаткові дотації з державного бюджету до місцевих:

- на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів (майже 5,0 млрд грн);
- на підвищення рівня матеріального забезпечення інвалідів I чи II групи внаслідок психічного розладу (241,4 млн грн);
- на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів унаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та суб'єктам літакобудування (147,9 млн грн);
- на компенсацію втрат доходів унаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт. Гвардійське Сімферопольського району (119,4 млн грн);
- на здійснення повноважень, встановлених Законом України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (34,1 млн грн);
- міському бюджету міста Славутича на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста (10,0 млн грн).

Як і у 2012 році, усі додаткові дотації було профінансовано у повному обсязі, передбаченому на рік.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Субвенції соціального спрямування за 2013 рік були перераховані в обсязі 48,6 млрд грн, у т. ч.:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, мало-забезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям – 39,6 млрд грн, що становить 99,6 % від плану на рік;

- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 6,0 млрд грн, або 93,6 % річного плану;
- субвенція на надання пільг з послуг зв'язку, на компенсацію втрати частини доходів, пов'язаних із відміною податку з власників транспортних засобів, та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян – 1,8 млрд грн, або 86,4 % річного плану;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 733,0 млн грн, або 95,3 % річного плану;
- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» – 460,5 млн грн, або 94,6 % річного плану.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Крім субвенцій соціального спрямування, на 2013 рік передбачено надання місцевим бюджетам 25-ти видів інших субвенцій (див. Додаток Б). У цілому їх профінансовано в обсязі майже 6,0 млрд грн, або 53,5 % від плану на рік.

Субвенції, які було перераховано у повному обсязі, передбаченому на рік, спрямовувалися:

- на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження (178,5 млн грн);
- обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у м. Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб з території Свято-Успенської Почаївської Лаври (15,6 млн грн);
- районному бюджету Шацького району Волинської області для продовження будівництва та капітального ремонту доріг Шацьк – Світязь – Залісся – Пульмо – Шацьк, у тому числі на оплату виконаних у 2012 році робіт (10,4 млн грн).

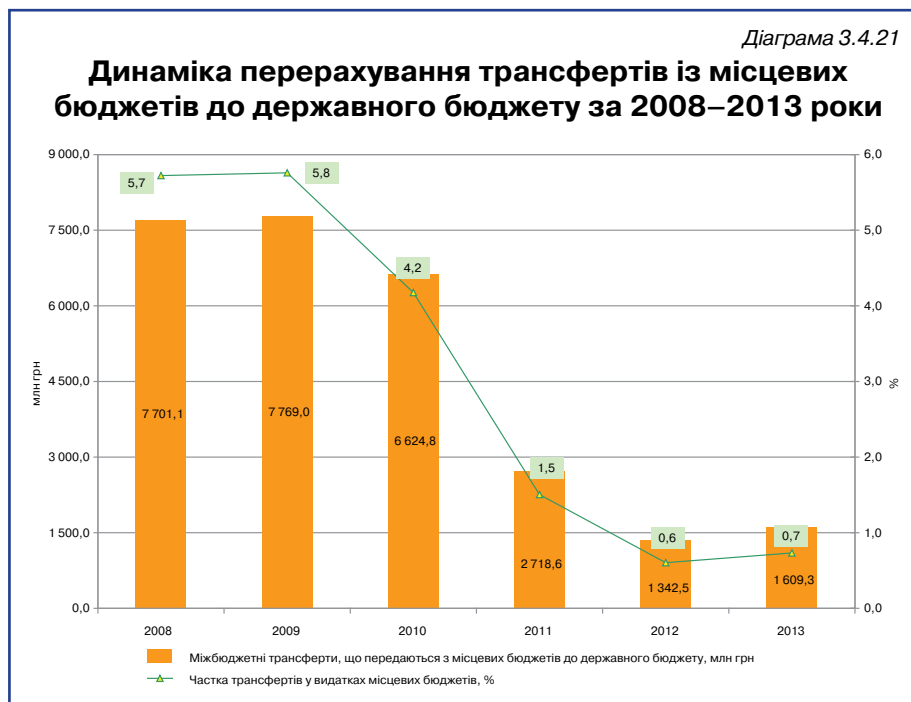
ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 1,6 млрд грн **міжбюджетних трансфертів**, що на 19,9 % більше за відповідний показник попереднього року.

Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету, становили 1,4 млрд грн, або 92,5 % від запланованого показника на рік.

Крім того, до складу міжбюджетних трансфертів, що надаються із місцевих бюджетів, входять субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Такі субвенції перераховано в обсязі 140,0 млн грн, що на 38,8 % менше, ніж за 2012 рік.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2012 року збільшився на 266,8 млн грн і склав 0,7 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. діаграму 3.4.21).

Видатки Державного бюджету України за 2011-2013 роки за програмною класифікацією

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Міністерство внутрішніх справ України	14 368,0	14 061,8	97,9	15 598,9	15 089,3	96,7	16 426,1	15 837,2	96,4
Забезпечення захисту прав і свобод громадян, суспільства і держави від протиправних посягань, охорона громадського порядку та протидія незаконній міграції	11 362,8	11 199,0	98,6	12 108,0	11 850,6	97,9	12 301,6	12 157,8	98,8
Участь внутрішніх військ в охороні громадського порядку та боротьбі із злочинністю, охорона арештованих, засуджених та охорона особливо важливих об'єктів	914,5	905,1	99,0	1 305,0	1 262,0	96,7	1 420,9	1 367,9	96,3
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	12 005,9	11 251,9	93,7	19 212,6	17 409,2	90,6	16 113,6	15 741,3	97,7
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції	6 710,2	6 710,2	100,0	10 171,8	10 171,8	100,0	13 301,8	13 301,8	100,0
Підтримка впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 року	484,0	479,6	99,1	5,0	0,0	0,0	307,2	202,8	66,0
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	426,9	328,7	77,0	3 042,5	1 382,5	45,4	2 173,0	1 346,2	62,0
Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010 - 2015 роки	600,0	282,0	47,0	372,7	57,0	15,3	324,8	0,0	0,0
Реформування державної статистики	42,4	41,1	96,9	16,1	8,3	51,4	82,3	61,6	74,9
Міністерство закордонних справ України	1 168,7	1 107,1	94,7	1 366,6	1 220,6	89,3	1 191,6	1 103,8	92,6
Міністерство культури України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	2 142,6	1 978,9	92,4	2 568,1	2 401,1	93,5	2 799,9	2 548,0	91,0
Фінансова підтримка національних театрів	396,0	390,6	98,7	497,4	486,7	97,8	558,9	558,3	99,9
Фінансова підтримка національних та державних художніх колективів, концертних і циркових організацій	258,1	257,2	99,6	315,4	313,4	99,3	379,3	348,2	91,8
Бібліотечна та музейна справа, виставкова діяльність, здійснення культурно-інформаційної та культурно-просвітницької діяльності	281,6	269,4	95,7	339,8	322,1	94,8	328,1	316,4	96,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Збереження історико-культурної та архітектурної спадщини в заповідниках, здійснення заходів з охорони культурної спадщини, паспортизація, інвентаризація та реставрація пам'яток архітектури і пам'яток культурної спадщини	250,8	199,3	79,4	285,1	254,6	89,3	323,8	257,8	79,6
Міністерство оборони України	13 942,2	12 302,4	88,2	16 511,8	14 048,1	85,1	15 228,0	13 935,4	91,5
Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ	8 947,0	8 842,5	98,8	11 960,7	10 508,5	87,9	11 816,1	10 951,3	92,7
Підготовка військових фахівців у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, підвищення кваліфікації та перепідготовка військових фахівців і державних службовців, початкова військова підготовка молоді	810,1	794,1	98,0	879,1	856,1	97,4	957,7	925,1	96,6
Розвиток озброєння та військової техніки Збройних Сил України	921,2	491,0	53,3	1 406,7	890,7	63,3	919,5	686,4	74,6
Міністерство освіти і науки України	21 513,7	20 118,9	93,5	25 403,4	23 670,3	93,2	25 823,2	23 847,2	92,3
Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, виконання міжнародних наукових та науково-технічних програм і проектів вищими навчальними закладами та науковими установами, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання	494,8	465,3	94,0	625,8	587,5	93,9	599,1	552,7	92,3
Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах, професійно-технічних навчальних закладах соціальної реабілітації та адаптації, інших навчальних закладах, підготовка молодших спеціалістів у вищих професійно-технічних навчальних закладах, центрах професійно-технічної освіти, їх методичне забезпечення	1 028,7	1 013,7	98,5	1 211,6	1 177,4	97,2	1 415,9	1 377,4	97,3
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	2 879,7	2 777,5	96,5	3 553,2	3 430,5	96,5	3 961,1	3 768,1	95,1

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	12 726,3	11 907,6	93,6	16 295,9	15 127,1	92,8	17 316,7	15 845,4	91,5
Міністерство охорони здоров'я України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	9 071,0	8 279,9	91,3	10 664,0	9 487,2	89,0	11 585,7	10 508,7	90,7
Підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	1 944,0	1 623,9	83,5	2 333,6	1 952,2	83,7	2 521,9	2 057,1	81,6
Спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я	728,7	683,4	93,8	1 005,6	969,3	96,4	1 138,7	1 087,2	95,5
Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій у закладах охорони здоров'я науково-дослідних установ та вищих навчальних медичних закладах Міністерства охорони здоров'я України	455,9	432,6	94,9	451,7	437,0	96,8	546,9	520,5	95,2
Санаторне лікування хворих на туберкульоз та дітей і підлітків з соматичними захворюваннями	392,8	379,5	96,6	482,3	451,1	93,5	593,0	561,3	94,7
Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру	574,8	511,5	89,0	1 912,4	1 864,3	97,5	2 292,1	2 161,6	94,3
Міністерство екології та природних ресурсів України	3 503,8	3 064,4	87,5	4 992,3	3 815,0	76,4	6 018,9	4 326,8	71,9
Здійснення природоохоронних заходів	622,0	421,6	67,8	876,0	534,3	61,0	1 123,3	388,9	34,6
Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами	1 640,7	1 602,9	97,7	1 908,4	1 841,1	96,5	2 067,3	1 942,1	93,9
Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС	629,5	629,5	100,0	732,9	727,9	99,3	728,3	721,8	99,1
Міністерство соціальної політики України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	63 550,7	63 338,0	99,7	70 603,8	70 307,9	99,6	89 250,1	88 833,2	99,5
Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2 570,9	2 546,5	99,1	2 594,5	2 588,5	99,8	2 623,2	2 617,0	99,8

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Дотація на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами	40 562,1	40 562,1	100,0	49 170,2	49 170,2	100,0	61 469,8	61 469,8	100,0
Покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій	17 755,1	17 755,1	100,0	15 323,9	15 323,9	100,0	21 763,8	21 763,8	100,0
Фонд соціального захисту інвалідів	856,4	734,2	85,7	1 147,8	1 034,4	90,1	1 009,6	862,0	85,4
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	6 119,6	4 484,5	73,3	19 204,7	16 611,0	86,5	7 617,8	3 693,6	48,5
Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла	100,0	99,4	99,4	200,0	160,0	80,0	198,1	91,1	46,0
Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву	6,7	6,7	100,0	6,9	6,9	100,0	11,7	11,1	94,2
Будівництво, реконструкція, проведення проектних і ремонтних робіт на пріоритетних об'єктах державного та регіонального значення, які перебувають у незадовільному стані і потребують невідкладного проведення зазначених робіт, та придбання обладнання, а також на курортах державного значення	314,0	312,5	99,5	845,2	801,6	94,8	199,0	176,6	88,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування	3 600,0	2 856,5	79,3	15 914,1	14 442,8	90,8	5 138,5	2 052,5	39,9
Міністерство аграрної політики та продовольства України	11 308,2	8 011,8	70,8	11 356,5	8 005,5	70,5	9 063,0	7 193,5	79,4
Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації	2 210,9	2 114,1	95,6	2 986,3	2 858,7	95,7	2 255,5	2 128,8	94,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Заходи по боротьбі з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин, запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин	20,9	20,4	97,5	34,0	33,6	98,7	25,5	24,7	96,9
Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними	655,0	327,1	49,9	1 075,0	309,2	28,8	500,0	94,8	19,0
Державна підтримка галузі тваринництва	2 030,0	107,5	5,3	732,0	238,9	32,6	1 239,8	721,0	58,2
Організація і регулювання діяльності установ в системі Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України	1 797,5	1 648,4	91,7	1 945,1	1 776,8	91,3	2 034,7	1 777,8	87,4
Проведення земельної реформи	15,5	8,9	57,0	115,9	37,3	32,2	491,8	210,7	42,9
Міністерство інфраструктури України	2 397,2	2 172,0	90,6	1 722,4	1 573,3	91,3	1 676,1	1 597,1	95,3
Державна служба України з надзвичайних ситуацій/Міністерство надзвичайних ситуацій України	4 947,4	4 818,6	97,4	5 881,6	5 648,3	96,0	4 672,5	4 440,4	95,0
Забезпечення діяльності сил цивільного захисту	3 013,3	2 980,6	98,9	2 989,5	2 957,5	98,9	3 344,6	3 298,2	98,6
Міністерство доходів і зборів України							6 101,0	5 976,1	98,0
Міністерство молоді та спорту України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	866,8	825,6	95,3	1 181,5	1 045,4	88,5	1 007,1	981,3	97,4
Підготовка і участь національних збірних команд в Паралімпійських і Дефлімпійських іграх	0,6	0,6	99,0	106,6	105,6	99,1	158,7	158,0	99,6
Розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту	410,3	383,8	93,5	742,0	641,9	86,5	521,7	513,0	98,3
Підготовка і участь національних збірних команд в Олімпійських та Юнацьких Олімпійських іграх	13,5	11,4	84,7	72,2	70,6	97,7	20,7	20,3	98,1
Міністерство фінансів України (з урахуванням загальнодержавних витрат)	124 662,8	122 075,1	97,9	151 629,7	145 483,1	95,9	148 907,2	144 655,7	97,1
Обслуговування державного боргу та заходи щодо поступової компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень	23 226,5	23 134,4	99,6	24 492,1	24 196,6	98,8	32 558,0	31 677,1	97,3
Державний фонд регіонального розвитку				1 642,4	1 005,4	61,2	827,1	419,9	50,8
Дотації	48 113,6	48 113,6	100,0	60 626,3	60 626,3	100,0	61 220,4	61 220,4	100,0
Субвенції	41 217,0	41 217,0	100,0	47 442,0	47 442,0	100,0	50 815,7	50 815,7	100,0
Міністерство юстиції України	1 668,9	1 449,0	86,8	5 401,1	5 185,8	96,0	5 878,0	5 332,3	90,7

Видатки у розрізі програмної класифікації	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Виконання покарань установами і органами пенітенціарної служби	1 825,6	1 764,0		2 757,4	2 720,9	98,7	2 862,3	2 820,1	98,5
Державне агентство лісових ресурсів України	818,1	771,4	94,3	668,5	649,9	97,2	719,2	644,5	89,6
Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів в лісовому фонді	519,2	488,7	94,1	613,5	595,5	97,1	660,6	586,7	88,8
Державне агентство автомобільних доріг України	13 129,2	12 259,3	93,4	10 850,4	10 138,8	93,4	17 432,2	13 705,0	78,6
Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування	8 878,8	8 074,7	90,9	7 272,5	6 975,5	95,9	9 907,9	7 457,7	75,3
Виконання боргових зобов'язань за кредитами, отриманими під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	4 227,7	4 162,0	98,4	3 567,7	3 153,4	88,4	7 435,0	6 199,9	83,4
Державне агентство екологічних інвестицій України	947,2	51,9	5,5	3 539,7	1 012,6	28,6	3 638,7	1 843,1	50,7
Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату	941,3	46,3	4,9	3 531,6	1 004,8	28,5	3 628,6	1 834,0	50,5
Інші головні розпорядники бюджетних коштів	45 631,9	40 708,4	89,2	45 640,7	41 496,6	90,9	39 608,2	35 365,5	89,3
Усього	354 190,6	333 459,5	94,1	427 040,7	395 681,5	92,7	432 930,9	403 456,1	93,2

Додаток Б

Стан перерахування субвенцій із державного бюджету місцевим бюджетам за 2013 рік

(тис грн)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям	39 713 062,9	39 565 197,8	0,0	0,0	39 713 062,9	39 565 197,8
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	6 458 075,8	6 046 012,8	0,0	0,0	6 458 075,8	6 046 012,8
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот), на компенсацію втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального і на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян	2 116 250,0	1 828 676,1	0,0	0,0	2 116 250,0	1 828 676,1
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	769 324,0	733 014,9	0,0	0,0	769 324,0	733 014,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів з реформування системи надання адміністративних послуг	21 020,7	7 420,7	0,0	0,0	21 020,7	7 420,7
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	14 337,0	6 866,4	0,0	0,0	14 337,0	6 866,4
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високовартісного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання	60 000,0	59 432,2	0,0	0,0	60 000,0	59 432,2
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Київської міської клінічної лікарні «Київський міський центр серця»	37 000,0	35 917,9	0,0	0,0	37 000,0	35 917,9
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Славутича на виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві міста Славутича	7 400,0	5 124,7	0,0	0,0	7 400,0	5 124,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування частини відсоткових ставок по залучених кредитах на оновлення парку автобусів та тролейбусів приймаючих міст по підготовці до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	42 000,0	38 787,0	0,0	0,0	42 000,0	38 787,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводиться чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році	35 780,1	35 764,0	0,0	0,0	35 780,1	35 764,0

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги	323 115,1	268 313,3	0,0	0,0	323 115,1	268 313,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам для сплати заборгованості за поставлене у 2012 році медичне обладнання вітчизняного виробництва	30 000,0	0,0	0,0	0,0	30 000,0	0,0
Субвенція з державного бюджету бюджету м. Дніпропетровська для продовження будівництва автомобільної дороги в м. Дніпропетровську на ділянці від Кайдацького шляху до автомобільної дороги Київ - Луганськ - Ізварине, у тому числі оплату виконаних у 2012 році робіт	150 000,0	0,0	0,0	0,0	150 000,0	0,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	200 000,0	197 898,8	0,0	0,0	200 000,0	197 898,8
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у м. Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб з території Свято-Успенської Почаївської Лаври	15 600,0	15 600,0	0,0	0,0	15 600,0	15 600,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	0,0	0,0	2 390 850,0	1 766 431,3	2 390 850,0	1 766 431,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 522 494,8	912 486,7	0,0	0,0	1 522 494,8	912 486,7
Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України	43 653,5	13 410,1	37 477,5	27 975,6	81 131,0	41 385,7
Субвенція з державного бюджету районному бюджету Шацького району Волинської області для продовження будівництва та капітального ремонту доріг Шацьк - Світязь - Залісся - Пульмо - Шацьк, в тому числі на оплату виконаних у 2012 році робіт	10 377,0	10 377,0	0,0	0,0	10 377,0	10 377,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на часткове відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою	191 636,3	164 726,6	0,0	0,0	191 636,3	164 726,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	0,0	0,0	178 506,0	178 506,0	178 506,0	178 506,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, 120-річчя від дня народження Олександра Довженка, заходів з вшанування пам'яті у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії	134 500,0	75 032,2	0,0	0,0	134 500,0	75 032,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною»	486 820,8	460 537,9	0,0	0,0	486 820,8	460 537,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування Програм - переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування	49 381,1	2 733,7	0,0	0,0	49 381,1	2 733,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на капітальний ремонт систем централізованого водопостачання та водовідведення	440 000,0	97 471,3	0,0	0,0	440 000,0	97 471,3

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування	1 300 000,0	1 293 114,8	3 838 519,5	759 343,4	5 138 519,5	2 052 458,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	19 000,0	13 837,5	0,0	0,0	19 000,0	13 837,5
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Центру ядерної медицини Київського міського клінічного онкологічного центру	10 000,0	7 941,0	0,0	0,0	10 000,0	7 941,0
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Дніпропетровська на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську	0,0	0,0	99 000,0	0,0	99 000,0	0,0
Усього субвенцій	54 200 829,1	51 895 695,7	6 544 353,0	2 732 256,3	60 745 182,1	54 627 952,0

